

# 1 jaar nationale politie

Financiële Verantwoording

2013

# Financiële Verantwoording 2013 Politie

Auteur: Directie Financiën

Status: Definitief

Versie 1.0

02-05-2014

# Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Samenvatting.....	3
<b>1. Verslag .....</b>	<b>5</b>
1.1 Inleiding.....	5
1.2 Financiële resultaten.....	6
1.3 Monitoring besparingsdoelstellingen .....	8
1.4 Belangrijkste ontwikkelingen balans .....	9
1.5 Risicoparagraaf .....	9
<b>2. Jaarrekening 2013.....</b>	<b>12</b>
2.1 Balans per 31 december 2013 .....	12
2.2 Exploitatierkening 2013.....	13
2.3 Kasstroomoverzicht 2013.....	14
2.4 Algemene toelichting en grondslagen .....	15
2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2013.....	22
2.6 Toelichting op de exploitatierkening.....	32
2.7 Toelichting op de treasury .....	40
2.8 Bedrijfsvoeringsparagraaf .....	41
<b>3. Overige gegevens.....</b>	<b>46</b>
3.1 Gebeurtenissen na balansdatum.....	46
3.2 Verwerking saldo/resultaatbestemming .....	46
3.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	46
<b>Bijlagen .....</b>	<b>49</b>
Bijlage I: Staat van overdrachten en bestedingen (rijks)bijdragen .....	49
Bijlage II: Reorganisatiekosten.....	50
Bijlage III: Meerkosten Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie .....	52

## Samenvatting

Voor u ligt de eerste jaarrekening van de politie. De nationale politie is per 1 januari 2013 van start gegaan, als samenvoeging van de 25 voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN. De uitkomsten in de jaarrekening worden vergeleken met de begroting 2013, die op 21 december 2012 door de minister van Veiligheid en Justitie (VenJ) is vastgesteld.

Deze jaarrekening is het sluitstuk van de uitvoering van het eerste begrotingsjaar van de nationale politie. De begrotingscyclus is het belangrijkste instrument aan de hand waarvan de korpsleiding het financieel beheer binnen de politie stuurt en beheerst. In de financiële managementrapportages is door de korpschef gerapporteerd aan de minister over de begrotingsuitvoering gedurende het jaar. Aan de hand van deze managementrapportages zijn in 2013 vroegtijdig maatregelen getroffen om hierin geraamde tekorten aan het eind van het jaar te voorkomen of te compenseren, wat nagenoeg is gerealiseerd.

Samengevat zijn de financiële resultaten over het jaar 2013 als volgt:

<b>Vergelijking exploitatieresultaat 2013 met begroting (cf presentatie begroting) Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
Totaal bijdragen	5.025.159	5.021.172
Totaal exploitatiekosten	5.139.371	5.116.606
<b>Resultaat uit normale bedrijfsvoering (cf de jaarrekening)</b>	<b>-114.212</b>	<b>-95.434</b>
Buitengewone baten (cf opstelling begroting)	103.783	95.434
<b>Exploitatieresultaat (vergelijkbaar met de begroting)</b>	<b>-10.429</b>	<b>-</b>

Het exploitatieresultaat is ten opzichte van de begroting circa € 10 miljoen lager. De personele lasten zijn in 2013 circa € 120 miljoen hoger dan begroot. Deze hogere personele lasten zijn in 2013 grotendeels gecompenseerd door incidentele meevallers in de materiële kosten. De deels structureel hogere personele kosten worden veroorzaakt door een hogere bezetting en gestegen, niet gecompenseerde, sociale lasten. De meevallers in de materiële componenten zijn met name veroorzaakt door terughoudendheid in investeringen en aanloopkosten voor de nieuwe organisatie, voortkomend uit een wijziging in de planning van de personele reorganisatie.

De te hoge feitelijke bezetting zet druk op de financiële situatie van de politie. Voor het aankomende jaar moeten extra maatregelen worden getroffen om het geraamde tekort door deze ontwikkelingen om te buigen. Ook de jaren na 2014 zullen onder druk komen te staan, waardoor strakke sturing noodzakelijk is.

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de presentatiegrondslagen het resultaat uit normale bedrijfsvoering als het exploitatieresultaat gepresenteerd en vervolgens via de resultaatbestemming in de reserves verwerkt. De onttrekkingen aan het eigen vermogen als gevolg van de niet ingevulde korting inzake evenementen, alsmede de verwerking van de meerkosten met betrekking tot het BAVP, worden in de jaarrekening niet als bate verwerkt zoals dit in de begroting het geval is. Hierdoor ontstaat er, technisch gezien, een negatief resultaat van € 114 miljoen, die via de resultaatbestemming wordt verwerkt. Ten opzichte van de begroting is de onttrekking aan de bestemmingsreserve ICT hoger, vanwege een boekhoudkundige wijziging in de wijze van verwerking van de meerkosten van het BAVP over de komende jaren.

Het negatieve exploitatieresultaat wordt ten laste gebracht van de reserves van de politie. Er wordt € 44 miljoen onttrokken aan de bestemmingreserve ICT. Conform de begroting wordt € 60 miljoen onttrokken aan de algemene reserve in verband met het niet doorbelasten van kosten voor evenementen. Hiernaast wordt, als gevolg van het negatieve exploitatieresultaat, additioneel € 10 miljoen aan de algemene reserve onttrokken.

Het eigen vermogen van de politie is in 2013 afgenomen, als gevolg van het negatieve exploitatieresultaat. Met 5,2% van de gemiddelde bijdragen van de afgelopen drie jaar blijft het eigen vermogen binnen de daarvoor geldende bandbreedte van 1,5%-7,5%. Deze berekening is exclusief de bestemmingsreserves. Het eigen vermogen dient als bufferfunctie voor eventuele toekomstige tegenvallers.

In de bedrijfsvoeringsparagraaf (hoofdstuk 2.8) wordt nader ingegaan op de onderwerpen:

- financiële rechtmatigheid;
- financieel en materieel beheer;
- misbruik en oneigenlijk gebruik.

# 1. Verslag

## 1.1 Inleiding

Met de inwerkingtreding van de Politiewet 2012 is de nationale politie per 1 januari 2013 van start gegaan. Conform artikel 35 van deze Politiewet is de eerste jaarrekening van de politie opgesteld. In de jaarrekening wordt verslag gedaan van de financiële resultaten van de politie over het jaar 2013. De financiële resultaten worden vergeleken met de begroting 2013 en de medio 2013 vastgestelde openingsbalans.

Conform artikel 7 van de Regeling financieel beheer wordt de jaarrekening, te zien als bijlage van de jaarrekening van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ), ter informatie aan de Staten-Generaal gezonden.

### Begroting 2013 en meerjarenraming 2014-2017

Op 21 december 2012 heeft de minister van VenJ de begroting 2013 inclusief meerjarenraming 2014-2017 van de politie vastgesteld. Op 18 januari 2013 is de begroting door de minister aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden.

De begroting 2013 en meerjarenraming 2014-2017 gaat uit van een operationele sterkte van ten minste 49.500 fte's zoals met de Tweede Kamer is afgesproken. Als gevolg van de centralisatie van de bedrijfsvoering moet door de vorming van de nieuwe politieorganisatie een geleidelijke daling van de niet-operationele sterkte ontstaan, die in de begroting 2013 en meerjarenraming 2014-2017 is verwerkt. Daarnaast is er sprake van een over deze periode begrote daling van de materiële lasten. De bedragen die beschikbaar zijn voor de vorming van de nieuwe politieorganisatie zijn taakstellend in deze begroting opgenomen.

In de begroting 2013 zijn ombuigingen en toevoegingen van middelen uit het regeerakkoord van het kabinet Rutte I en het Begrotingsakkoord 2013 verwerkt. Ook zijn de effecten van de afgesloten Cao 2012-2014 en het (Bijgestelde) Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie (hierna BAVP) opgenomen.

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2013 was de Regeling financieel beheer politie (MRFB) nog niet definitief. De begroting is opgesteld conform de regeling die gold voor de toenmalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN. In de vergelijking van de begroting en realisatie ontstaan hierdoor verschillen. Deze verschillen worden daar waar noodzakelijk toegelicht.

### Openingsbalans

De Politiewet 2012 is op 1 januari 2013 in werking getreden. De financiële start van de nationale politie wordt gemarkeerd door de openingsbalans. Mede op basis van de jaarrekeningen 2012 (beschikbaar eind april 2013) van de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN is de openingsbalans van de politie opgesteld. De openingsbalans van de politie geeft inzicht in de omvang en de samenstelling van het vermogen van de politie op de startdatum.

Op 22 juli 2013 heeft de minister van VenJ aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal de door hem vastgestelde openingsbalans van de politie aangeboden.

Bij het opstellen van de openingsbalans is rekening gehouden met de resultaten van de, door een extern accountantskantoor opgestelde, financiële risicoanalyse uit 2011. Een aantal majeure thema's die, in relatie tot de openingsbalans hierin naar voren komen, zijn: Inkoop Max, FLO, ICT en Huisvesting. In de openingsbalans zijn hiervoor voorzieningen respectievelijk een bestemmingsreserve gevormd. In de openingsbalans is daarnaast een bestemmingsreserve ICT opgenomen voor de meerkosten van het Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie. De hoogte hiervan is bepaald aan de hand van de uitgangspunten zoals opgenomen in de Regeling financieel beheer politie, waarin is opgenomen dat in eigen beheer ontwikkelde software niet mag worden geactiveerd.

In de jaarrekening is de openingsbalans als vergelijkende cijfers opgenomen bij de balans ultimo 2013.

### Leeswijzer

Het vervolg van hoofdstuk 1 gaat in op de voornaamste ontwikkelingen ten aanzien van de exploitatie en balans. Tevens bevat dit hoofdstuk de risicoparagraaf. Het tweede hoofdstuk begint met overzichten van de balans, exploitatierekening en kasstroom. Daarna volgen de waarderingsgrondslagen en de uitgebreidere toelichtingen op de ontwikkelingen in 2013. Hoofdstuk 3 betreft de bedrijfsvoeringsparagraaf. Hierin wordt onder meer ingegaan op de financiële rechtmatigheid en het financieel en materieel beheer. Het laatste hoofdstuk bevat informatie over de gebeurtenissen na balansdatum, de resultaatbestemming en tevens de controleverklaring van de accountant. In de bijlagen zijn gespecificeerde overzichten opgenomen van de rijks- en overige bijdragen, de reorganisatiekosten en van de meerkosten met betrekking tot het BAVP.

## 1.2 Financiële resultaten

Het jaar 2013 is geëindigd met een negatief exploitatieresultaat van € 114 miljoen. Het in de begroting 2013 geraamde negatieve exploitatieresultaat bedroeg € 95 miljoen. Ten opzichte van de begroting zijn de kosten € 24 miljoen hoger. Tevens is € 4 miljoen meer aan (rijks)bijdragen besteed en derhalve als bate verantwoord.

<b>Exploitierekening en resultaatbestemming</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
Totaal bijdragen	5.025.159	5.021.172
Totaal exploitatiekosten	5.139.371	5.116.606
<b>Resultaat uit normale bedrijfsvoering</b>	<b>-114.212</b>	<b>-95.434</b>
Buitengewone baten	-	-
<b>Exploitatieresultaat</b>	<b>-114.212</b>	<b>-95.434</b>

<b>Resultaatbestemming</b>	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
Saldo mutaties bestemmingsreserves	-43.783	-35.434
Saldo mutaties algemene reserve	-70.429	-60.000
<b>Bestemming Exploitatieresultaat</b>	<b>-114.212</b>	<b>-95.434</b>

Het negatieve exploitatieresultaat wordt ten laste gebracht van de reserves van de politie. Er wordt € 44 miljoen onttrokken aan de bestemmingsreserve ICT ter dekking van de meerkosten voor het BAVP. Dit past binnen de meerjarige raming voor het programma.

De minister van VenJ heeft, conform de Regeling financieel beheer politie, met instemming van de Minister van Financiën bepaald dat in 2013 het eigen vermogen wordt aangewend ter alternatieve invulling van de doorberekening van politiekosten bij evenementen. Conform de begroting wordt hiervoor in de jaarrekening € 60 miljoen onttrokken aan de algemene reserve. Hiernaast wordt, als gevolg van het negatieve exploitatieresultaat, additioneel € 10 miljoen aan de algemene reserve onttrokken.

Ten behoeve van de leesbaarheid zijn de onttrekkingen aan het eigen vermogen in de begroting gepresenteerd als buitengewone baten. De toepassing hiervan op het gerealiseerde resultaat geeft onderstaand overzicht.

<b>Vergelijking exploitatieresultaat 2013 met begroting (cf presentatie begroting) Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
Totaal bijdragen	5.025.159	5.021.172
Totaal exploitatiekosten	5.139.371	5.116.606
<b>Resultaat uit normale bedrijfsvoering (cf de jaarrekening)</b>	<b>-114.212</b>	<b>-95.434</b>
Buitengewone baten (cf opstelling begroting)	103.783	95.434
<b>Exploitatieresultaat (vergelijkbaar met de begroting)</b>	<b>-10.429</b>	<b>-</b>

Ten opzichte van de sluitende begroting is er een negatief exploitatieresultaat van € 10 miljoen. Dit leidt tot een additionele onttrekking aan de algemene reserve.

Hierna wordt de ontwikkeling van het exploitatieresultaat nader toegelicht.

### **Bijdragen**

In 2013 is € 4 miljoen meer aan (rijks)bijdragen besteed en derhalve als bate verantwoord. Dit betreft een saldo van begrote bijdragen die niet volledig in 2013 zijn besteed, additioneel ontvangen bijdragen (o.a. NSS) en de besteding van resterende bijdragen die in voorgaande jaren zijn ontvangen. Tegenover het nog niet volledig besteden van de bijdragen voor de vorming van de nationale politie staat met name het aanwenden van openstaande bijdragen die overgenomen zijn vanuit de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN. Zie voor meer details bijlage I van de jaarrekening.

### **Personele en opleidingskosten**

In 2013 is € 120 miljoen meer besteed aan personeel en opleidingen dan begroot. Hier aan ten grondslag liggen een hogere gemiddelde personele bezetting, een stijging van de gemiddelde loonsom en meer kosten voor ingehuurd personeel.

De gerealiseerde gemiddelde bezetting in 2013 ligt 746 fte's boven het begrote aantal. De voornaamste oorzaak hiervoor ligt in het hogere aantal aspiranten eind 2012 dan tijdens het opstellen van de begroting 2013 werd verondersteld.

Wijzigingen in de sociale lasten, premiepercentages, franchises en grondslagen hebben tot een lastengroei geleid. Hiernaast hebben de afwikkeling van de uitlooptermijnen voor GGP-functies (HAP II), een ander tijdsverloop en schaalniveau van in- en uitstroom van personeel en de latere invoering van de vergoedingsregeling voor aspiranten tot hogere salarislasten geleid.

Ten opzichte van de begroting is in 2013 een hoger bedrag besteed aan ingehuurd personeel. Dit betreft onder andere extra kosten voor het BAVP, naar aanleiding van de gedurende het jaar herziene programmabegroting. Tevens betreft dit additionele inhuur in verband met de inrichting van de politie.

### **Materiële kosten**

De in 2013 gerealiseerde materiële kosten bedragen € 96 miljoen minder dan was begroot. Voor een groot deel ligt hier nog niet geëffectueerd beleid aan ten grondslag. De uitgestelde activiteiten hebben weliswaar tot lagere kosten in dit jaar geleid, maar zullen een extra druk geven op toekomstige jaren.

Een van deze gedeeltelijk uitgestelde activiteiten betreft de realisatie van het Strategisch Huisvestingsplan. De hiervoor beschikbare bedragen zijn niet volledig besteed. Dit zal in komende jaren wel gaan gebeuren en is als zodanig verwerkt in de begroting 2014 en meerjarenraming 2015-2018. Hiernaast is tijdelijk terughoudend geïnvesteerd in ICT-goederen.



Ten tijde van het opstellen van de begroting 2013 is uitgegaan van de comptabele regelgeving voor de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN. Conform de regelgeving voor de politie heeft in de openingsbalans afwaardering van in eigen beheer ontwikkelde software plaatsgevonden en is de bestemmingsreserve ICT aangepast. Dit heeft geleid tot lagere afschrijvingslasten dan begroot voor 2013.

Verder is de besteding betreffende een aantal programma's en projecten achtergebleven bij de begroting.

### 1.3 Monitoring besparingsdoelstellingen

De politie heeft een meerjarige besparingsdoelstelling opgelegd gekregen, die oploopt tot jaarlijks € 230 miljoen. Deze doelstelling hangt samen met de vorming van de politie tot één korps, waardoor meer efficiency in de bedrijfsvoering mogelijk wordt. Het integreren van de uitvoering van de zogenaamde PIOFACH-taken in het Politiedienstencentrum (PDC) is voorwaardelijk voor het realiseren van deze besparingen.

Door de latere start van de nationale politie is een discrepantie ontstaan tussen de verwerkte bezuinigingsdoelstelling enerzijds (die gebaseerd zijn op de oorspronkelijke planning) en de feitelijke uitvoering van de reorganisatie anderzijds. Overigens hebben de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN vanaf 2011 een terughoudend beleid gevoerd ten aanzien van de vervanging van niet-operationeel personeel.

In de begroting 2013 en meerjarenraming 2014-2017 zijn de besparingen verwerkt. Thans wordt het bij de besparingsmaatregelen horende beleid ten aanzien van onder meer verantwoordelijkheid, implementatie en 'monitoring' binnen de politie uitgewerkt. De besparingsmaatregelen betreffen onder andere:

- een daling van de niet-operationele sterkte;
- een verlaging van de instroom van aspiranten om de operationele bezetting terug te brengen naar de operationele doelsterkte van 49.802 fte's per eind 2015;
- het met één jaar vertraging inboeken van de inverdieneffecten van de businesscases;
- het invoeren van een taakstelling op beïnvloedbare kostenposten.

De sturing op de niet-operationele sterkte is al door de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN ingezet en wordt door de nationale politie versterkt doorgezet. Ten opzichte van het peiljaar 2008 vermindert de overhead en ondersteuning met in totaal 3.944 fte's in 2018. In geld uitgedrukt komt dat neer op een reductie van de personeelslasten met € 248 miljoen in 2018. Tezamen met de bijbehorende inverdieneffecten op het gebied van het materieel (€ 105 miljoen) geeft dat een totale besparing van € 353 miljoen in 2018.

De opgenomen besparingsdoelstellingen voor het jaar 2013 zijn vanuit de begroting vertaald in budgetten. De budgetten zijn taakstellend aan de hoofdbudgethouders opgelegd. In de budgetfilosofie die de politie volgt, wordt de uitputting van de budgetten bewaakt. Impliciet wordt verondersteld dat de taakstellingen worden gerealiseerd, indien de verantwoordelijken binnen de budgetten blijven. Een aparte besparingsmonitor wordt dan ook niet gehanteerd. De verantwoordelijkheid voor het realiseren van de besparingen is belegd bij de hoofdbudgethouders. Over de budgetten leggen de budgethouders periodiek verantwoording af.

De politie rapporteert periodiek in de financiële managementrapportages over de uitnutting van de budgetten. In deze rapportages zal zij in beschrijvende zin de voortgang van de besparingen op hoofdlijnen inzichtelijk maken, waarbij inzicht wordt gegeven in de belemmerende of versnellende factoren.

## 1.4 Belangrijkste ontwikkelingen balans

In 2013 is het balanstotaal van de politie gedaald met € 288 miljoen. De belangrijkste ontwikkelingen aan de activa- en passivazijde van de balans worden hieronder toegelicht.

<b>Verkorte balans (na resultaatbestemming)</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>31 december 2013</b>	<b>Openingsbalans</b>
<b>ACTIVA</b>		
Vaste activa	3.055.832	3.119.574
Vlottende activa	596.484	820.423
<b>TOTAAL ACTIVA</b>	<b>3.652.316</b>	<b>3.939.997</b>
	<b>31 december 2013</b>	<b>Openingsbalans</b>
<b>PASSIVA</b>		
Eigen vermogen	618.406	732.618
Voorzieningen	1.250.296	1.409.927
Langlopende schulden	502.360	742.272
Kortlopende schulden	1.281.254	1.055.180
<b>TOTAAL PASSIVA</b>	<b>3.652.316</b>	<b>3.939.997</b>

### Activa

Onder de vaste activa zijn de materiële vaste activa en de financiële vaste activa opgenomen. De materiële vaste activa zijn beperkt gemuteerd in 2013. De financiële vaste activa betreffen de vorderingen op het Ministerie van VenJ ten aanzien van Inkoop Max en FLO. Naar aanleiding van de betalingen aan (voormalige) medewerkers zijn ook de vorderingen afgenomen.

De politie onderhoudt voor de liquide middelen een rekening-courantverhouding met het Ministerie van Financiën. Als gevolg van het negatieve exploitatiesaldo en de aflossingen op langlopende leningen is het saldo van de liquide middelen afgenomen.

### Passiva

Het eigen vermogen van de politie is in 2013 afgenomen, als gevolg van het negatieve exploitatieresultaat. Met 5,2% van de gemiddelde bijdragen van de afgelopen drie jaar blijft het eigen vermogen binnen de daarvoor geldende bandbreedte van 1,5%-7,5%.

De voorzieningen betreffen de verplichtingen voor Inkoop Max en FLO. Deze voorzieningen hebben betrekking op in het verleden aan werknemers in de cao gedane toezeggingen in aanvulling op de bestaande pensioenregelingen. Naar aanleiding van de betalingen aan (voormalige) medewerkers zijn de voorzieningen afgenomen.

Vanwege het opnemen van het aflossingsdeel van komend jaar onder kortlopende schulden dienen deze in samenhang gezien te worden met de langlopende schulden. Tegenover de daling van de langlopende schulden door aflossing staat een toename van de kortlopende schulden. Dit betreft een toename van de openstaande rijksbijdragen en de getroffen reservering voor de betaling van OVW-periodieken.

## 1.5 Risicoparagraaf

In dit hoofdstuk worden de onderwerpen benoemd die ultimo 2013 bij de politie bekend zijn en van materiële betekenis kunnen zijn voor de (toekomstige) financiële positie van de politie. In verband met de beperkte zekerheid hierover kunnen daarvoor geen voorzieningen worden getroffen.

### 1.5.1 Risico's personele kosten

De personele component in de kosten van de politie is relatief groot. Het is daarom belangrijk om de uitvoering van afspraken, in nauw overleg met het Ministerie van VenJ, goed te monitoren. Dat geldt in elk geval voor de onderwerpen waarover afspraken zijn gemaakt in de cao van de politie, alsmede voor die onderwerpen die samenhangen met de vorming van nationale politie.

## **Invoering Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie**

De invoering van het Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie (LFNP) heeft nog niet plaatsgevonden. Voor de kosten die hiermee samenhangen is een reservering gevormd. Mede gezien de lopende bezwaarprocedure is het nog niet duidelijk wanneer de overgang en plaatsing via het LFNP naar het inrichtingsplan van de nationale politie plaats zal vinden en of deze reservering van voldoende omvang is. De definitieve invoering van het LFNP kan uiteindelijk leiden tot een aanvullende behoefte aan middelen.

## **Cao 2012-2014**

Medio 2012 is in de cao voor de politie afgesproken dat aan medewerkers in bepaalde functies met onvermijdelijk verzwarende werkomstandigheden (OVW) additionele periodieken worden toegekend. De toekenning van de periodieken is afhankelijk van de invoering van het LFNP. De verwachte hogere kosten worden gedekt door een daarvoor ter beschikking gestelde bijzondere bijdrage. De daadwerkelijke uitvoering van deze afspraken kunnen echter leiden tot onvoorziene financiële effecten.

## **Inkoop Max**

De actuariële uittreedleeftijd, waarmee de voorziening Inkoop Max is berekend, is 63 jaar. Bij het verder opschuiven van de uittreedleeftijd nemen de kosten mogelijk toe. De extra kosten in de berekening nemen van 63 jaar tot 64 jaar mogelijk met € 20,5 miljoen toe. Het verder opschuiven naar 65 jaar zou additioneel € 18,8 miljoen kunnen kosten. Eind 2013 is het eerste geboortecohort uit 1951 63 jaar geworden. Komende jaren zal blijken of de werkelijke (gemiddelde) uittreedleeftijd de actuariële uittreedleeftijd gaat benaderen. Uittreden is in theorie tot 70 jaar mogelijk.

Als gevolg van een verdere verschuiving naar een hogere uittreedleeftijd, alsmede mogelijke tariefaanpassingen door grondslagverzwaringen, zouden de vordering op het Ministerie van VenJ en de voorziening kunnen toenemen. Het risico voor deze eventuele meerkosten ligt, conform expliciete afspraken, bij het Ministerie van VenJ.

De uit deze regeling resulterende verplichtingen zijn onderhevig aan de volgende effecten:

- De aanspraak per medewerker kan worden verhoogd als de financiële situatie van het ABP zodanig is, dat het ABP besluit tot actualisatie van de uitkeringen.
- De premietarieven die het ABP vaststelt en hanteert kunnen onderhevig zijn aan verhoging in verband met hersteloperaties voor het vermogen van het ABP, de verhoging van de levensverwachting en de invloed van de renteontwikkeling.
- De uitstroomleeftijd wordt beïnvloed door het uitstroombegedrag van het rechthebbende personeel. Op basis van enquêtes onder het rechthebbende personeel en op basis van de realisatie tot balansdatum wordt jaarlijks een vaste actuariële uitstroomleeftijd vastgesteld. Op basis van die uitstroomleeftijd worden door de politie, binnen de tabel premietarieven van het ABP, de te hanteren premietarieven bij uitstroom voor mannen en vrouwen bepaald.
- Jaarlijks worden de verplichtingen beïnvloed door de bestandsontwikkeling (de veroudering van de medewerker) aan de hand van de door het ABP vastgestelde sectorale grondslagen. Driejaarlijks wordt de verplichting bijgesteld aan de hand van de nieuwe sectorale grondslagen.

## **Pensioenen**

Het kabinet heeft in 2013 aangekondigd het financieel toetsingskader voor pensioenfondsen per 1 januari 2015 te willen aanscherpen, teneinde meer zekerheid te borgen ten aanzien van de nakoming van toegezegde pensioenaanspraken. Besluitvorming over het wetsvoorstel dient nog plaats te hebben. Dit kan financiële gevolgen hebben, welke niet zijn meegenomen in deze jaarrekening.

## **Reorganisatiekosten**

Het Ministerie van VenJ heeft een bijzondere bijdrage van € 230 miljoen taakstellend beschikbaar gesteld inzake de vorming van de nationale politie. Deze bijdrage is als volgt opgebouwd. Vanuit de conversie eigen vermogen politie op basis van het onderhandelingsakkoord 2009 tussen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de korpsbeheerders is meerjarig € 100 miljoen beschikbaar gesteld. Op basis van het Regeerakkoord Rutte I is een bijzondere bijdrage van € 130 miljoen toegezegd. Er is nog geen definitieve besluitvorming over toekenning van laatstgenoemde bijzondere bijdrage. Met uitzondering van € 30 miljoen die bij de vaststelling van de begroting 2013 is vrijgegeven, zal definitieve besluitvorming over de vrijgave van de resterende € 100 miljoen nog plaatsvinden.

Er is een risico dat deze middelen uiteindelijk niet beschikbaar worden gesteld. Tevens is het mogelijk dat de kosten in de toekomst de beschikbare middelen overtreffen, wat zal leiden tot druk op toekomstige budgetten, die scherpe sturing vragen.

### **1.5.2 Risico's overige onderwerpen**

Naast de risico's die gesignaleerd worden ten aanzien van de personele kosten zijn de volgende onzekerheden bekend.

#### **Boekwaarden huisvesting**

Dit risico houdt verband met onzekerheden omtrent realisatiewaarden bij toekomstige afstoting van panden in eigendom van de politie ten opzichte van de geadmistreerde boekwaarden van die panden. Mutaties in de huisvestingsportefeuille zullen nodig zijn om de huisvesting van de politie aan te laten sluiten op de doelstellingen van de nationale politie. Op gefaseerde wijze zal uitwerking worden gegeven aan de huisvestingsplannen nationale politie. Het is niet aannemelijk dat het risico van boekwaardeverliezen zich acuut en omvangrijk gaat voordoen. Immers, de huisvestingsplannen van de politie kennen een doorloop tot 2025 en in deze periode worden wijzigingen in de huisvestingsportefeuille heel geleidelijk en weloverwogen doorgevoerd. Daarbij kunnen tal van keuzes gemaakt worden om boekwaardeverliezen te voorkomen of te beperken.

#### **Fiscale risico's**

De politie verkeert in een transitiefase, waarbij administratief gezien de individuele regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN overgaan naar de nationale politie. Voor de belastingpositie betekent dit dat 27 entiteiten die voorheen zelfstandig belastingplichtig waren, zijn overgaan naar één entiteit die als nationale politie belastingplichtig is. Met de Belastingdienst zijn afspraken gemaakt omtrent deze transitie, waarbij is overeengekomen dat de overgang van 27 belastingplichtigen naar één belastingplichtige gefaseerd zal geschieden. Vanaf 2014 heeft de politie te maken met één belastingeenheid en niet meer met lokale belastinginspecteurs per voormalig regiokorps.

Om de overgang naar de nieuwe situatie niet te laten verstoren door zaken die zich in het verleden hebben afgespeeld en de wens te komen tot horizontaal toezicht, zal de politie een zogenaamd zelfreinigend onderzoek houden binnen de organisatie. De bedoeling van dit zelfreinigend onderzoek is om een inventarisatie te maken van de fiscale risico's vanuit het verleden en deze risico's te kwantificeren. In overleg met de Belastingdienst zullen dan zo nodig aanvullende belastingaangiften en -afdrachten worden gedaan. Momenteel is nog geen inzicht in de hoogte van eventuele aanvullende aangiften.

#### **Incompliance softwarelicenties**

In de afgelopen jaren zijn op een aantal grote softwarelicentiedossiers de risico's van het niet-compliant zijn inzichtelijk gemaakt, opgepakt en opgelost. Momenteel loopt met één leverancier een discussie over het aantal in gebruik zijnde softwarelicenties. Op het moment van het opstellen van de resultaten over het jaar 2013 is onvoldoende zekerheid of hier kosten uit voort zullen vloeien.

## 2. Jaarrekening 2013

### 2.1 Balans per 31 december 2013

<b>Balans (na resultaatbestemming)</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
<b>ACTIVA</b>	<b>31 december 2013</b>	<b>Openingsbalans</b>
<b>VASTE ACTIVA</b>		
Materiële vaste activa (1)	2.120.912	2.130.364
Financiële vaste activa (2)	934.920	989.210
<b>Totaal vaste activa</b>	<b>3.055.832</b>	<b>3.119.574</b>
<b>VLOTTENDE ACTIVA</b>		
Vorraden (3)	21.841	21.089
Vorderingen en overlopende activa (4)	163.857	171.814
Rekening-courant Ministerie van Financiën (5)	398.877	616.939
Liquide middelen (6)	11.909	10.581
<b>Totaal vlottende activa</b>	<b>596.484</b>	<b>820.423</b>
<b>TOTAAL ACTIVA</b>	<b>3.652.316</b>	<b>3.939.997</b>

<b>PASSIVA</b>	<b>31 december 2013</b>	<b>Openingsbalans</b>
<b>EIGEN VERMOGEN</b>		
Algemene reserve (7)	261.712	332.141
Bestemmingsreserves (8)	356.694	400.477
<b>Totaal eigen vermogen</b>	<b>618.406</b>	<b>732.618</b>
<b>VOORZIENINGEN (9)</b>	<b>1.250.296</b>	<b>1.409.927</b>
<b>LANGLOPENDE SCHULDEN (10)</b>	<b>502.360</b>	<b>742.272</b>
<b>KORTLOPENDE SCHULDEN (11)</b>		
Kortlopende deel leningen	251.493	79.811
Openstaande rijksbijdragen	182.198	152.474
Schulden personeel	642.707	532.864
Crediteuren en overlopende posten	204.856	290.031
<b>Totaal kortlopende schulden</b>	<b>1.281.254</b>	<b>1.055.180</b>
<b>TOTAAL PASSIVA</b>	<b>3.652.316</b>	<b>3.939.997</b>

## 2.2 Exploitatierkening 2013

<b>Exploitatierkening en resultaatbestemming</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
<b>Bijdragen (12)</b>		
Bijdragen VenJ	4.997.029	5.002.139
Overige bijdragen	28.130	19.033
<b>Totaal bijdragen</b>	<b>5.025.159</b>	<b>5.021.172</b>
<b>Exploitatiekosten</b>		
Personeel (13)	3.912.619	3.792.935
Rente (14)	20.634	25.362
Opleiding en vorming (15)	92.810	94.291
Huisvesting (16)	329.961	355.746
Vervoer (17)	192.027	188.254
Verbindingen en automatisering (18)	340.367	385.430
Geweldmiddelen en uitrusting (19)	41.439	48.656
Operationeel (20)	102.684	100.578
Beheer (21)	106.830	125.354
<b>Totaal exploitatiekosten</b>	<b>5.139.371</b>	<b>5.116.606</b>
<b>Resultaat uit normale bedrijfsvoering</b>	<b>-114.212</b>	<b>-95.434</b>
<b>Buitengewone lasten</b>		-
<b>Buitengewone baten</b>	-	
<b>Exploitatieresultaat</b>	<b>-114.212</b>	<b>-95.434</b>

	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
<b>Resultaatbestemming</b>		
<b>Mutaties bestemmingsreserves</b>		
Toevoegingen bestemmingsreserves		-
Onttrekkingen bestemmingsreserves	43.783	35.434
<b>Saldo mutaties bestemmingsreserves</b>	<b>-43.783</b>	<b>-35.434</b>
<b>Mutaties algemene reserve</b>		
Toevoeging algemene reserve	-	-
Onttrekkingen algemene reserve	70.429	60.000
Vermogensconversie		-
<b>Saldo mutaties algemene reserve</b>	<b>-70.429</b>	<b>-60.000</b>
<b>Bestemming Exploitatieresultaat</b>	<b>-114.212</b>	<b>-95.434</b>

## 2.3 Kasstroomoverzicht 2013

<b>Kasstroomoverzicht</b>	
Bedragen x € 1.000	
	<b>Jaarrekening 2013</b>
<b>Beginstand liquide middelen (6)</b>	<b>10.581</b>
<b><i>Operationele activiteiten</i></b>	
Exploitatieresultaat	-114.212
Afschrijvingen vaste activa (1)	266.503
Overige mutaties financiële vaste activa 2013 (2)	6.996
Mutatie voorzieningen (9)	-159.631
Overige mutaties eigen vermogen	-
Mutatie werkkapitaal (excl. liquide middelen)	342.133
<b>Kasstroom operationele activiteiten</b>	<b>341.789</b>
<b><i>Investeringsactiviteiten</i></b>	
Investerings materiële vaste activa (1)	-259.021
Desinvesteringen materiële vaste activa (1)	1.969
Investerings financiële vaste activa (2)	-3.598
<b>Kasstroom investeringsactiviteiten</b>	<b>-260.650</b>
<b><i>Financieringsactiviteiten</i></b>	
Ontvangsten langlopende schulden (10)	-
Aflossingen langlopende schulden (10)	-79.811
<b>Kasstroom financieringsactiviteiten</b>	<b>-79.811</b>
<b>Totaal kasstroom</b>	<b>1.328</b>
<b>Eindstand liquide middelen (6)</b>	<b>11.909</b>

## 2.4 Algemene toelichting en grondslagen

### Algemene toelichting

#### Activiteiten

De *missie* van de politie wijzigt met de invoering van de nationale politie niet. Onveranderd is de politie 'waakzaam en dienstbaar' aan de waarden van de rechtsstaat. Deze missie vervult de politie door, afhankelijk van de situatie, gevraagd en ongevraagd te beschermen, te begrenzen of te bekrachtigen.

Bij het beschermen van burgers gaat het om hun leven, vrijheid en bezittingen. De politie grijpt in acute noodsituaties dwingend in, zonder aanzien des persoons. Waar anderen een stap terug doen, stappen politiemedewerkers naar voren en treden zij op, desnoods met geweld.

Bij begrenzen gaat het om het beperken en beëindigen van ongeoorloofd, al dan niet gewelddadig gedrag. Veiligheidsproblemen worden beheersbaar gemaakt of teruggebracht binnen aanvaardbare grenzen. Aan onwettig gedrag, ongeacht of het kleine overtredingen of zware misdrijven zijn, wordt paal en perk gesteld.

Bij bekrachtigen gaat het om de ondersteuning van gewenst gedrag en het creëren van structurele samenwerkingsverbanden die de veiligheid bevorderen. De politie treedt dan met raad en daad op als betrouwbare en vakkundige partner in initiatieven van burgers, overheid, instellingen en bedrijven. De politie treedt op als eenheid en toont daadkracht waar en wanneer dat noodzakelijk is.

#### Vestigingsadres

De politie is feitelijk gevestigd op Juliana van Stolberglaan 4-10, 2595 CL te Den Haag.

#### Stelselwijzigingen en schattingswijzigingen

In 2013 hebben zich geen stelsel- en/of schattingswijzigingen voorgedaan.

#### Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de organisatie zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen, worden toegelicht bij de relevante posten.

#### Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

#### Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.



## Algemene grondslagen

### Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling financieel beheer politie (MRFB). In deze regeling wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de grondslagen voor de verslaggeving, neergelegd in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Expliciet zijn van toepassing de artikelen 361 tot en met 388, met uitzondering van artikelen 363, zesde lid, artikel 380, artikel 381a, 381b, 383, 383a tot en met 383e, van Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De regels voor de verslaggeving in BW2 zijn uitgewerkt door de Raad van de Jaarverslaggeving in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Afdeling 1 tot en met 3 van deze richtlijnen bevatten algemene verslaggevingregels ten aanzien van balans, exploitatierekening en toelichting. Zoals gebruikelijk in het maatschappelijk verkeer volgt de politie deze richtlijnen bij het opstellen van haar jaarrekening, rekening houdend met aanvullende regels zoals neergelegd in de MRFB. De modellen voor de jaarrekening worden conform de MRFB voorgeschreven vanuit het Ministerie van VenJ.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, exploitatierekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

### Ter vergelijking opgenomen cijfers

Ter vergelijking zijn voor de balans de openingsbalans en voor de exploitatie de begroting 2013 opgenomen. Dit in verband met de start van de nationale politie per 1 januari 2013.

### Vreemde valuta

#### *Functionele valuta*

De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de politie.

#### *Transacties, vorderingen en schulden*

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

## Grondslagen voor waardering van activa en passiva

### Materiële vaste activa

Als materiële vaste activa zijn te beschouwen alle materiële activa die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de politie duurzaam te dienen.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De van de voormalige regionale regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN overgenomen activa zijn ingebracht tegen de boekwaarde.

De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur. Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

De MRFB bevat regelgeving voor de waardering van de materiële vaste activa. De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

- de terreinen worden niet afgeschreven;
- de bedrijfsgebouwen worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van 35 jaar;
- gebouwtechnische installaties 15 jaar;
- inrichting gebouwen/inventaris 10 jaar;
- opvallende voertuigen 3 jaar;
- onopvallende voertuigen 5 jaar;

- bijzondere voertuigen 5-10 jaar;
- vaartuigen 3-10 jaar;
- vliegtuigen 10 jaar;
- verbindingsmiddelen 5-10 jaar;
- ICT apparatuur 3-5 jaar;
- gewelddmiddelen en uitrusting 5-10 jaar;
- overige materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van 5 jaar.

Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de boekwaarde dan wel de lagere opbrengstwaarde.

### **Financiële vaste activa**

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

### **Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa**

Op elke balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht in de exploitatierekening.

De uit het Strategisch Huisvestingsplan voortvloeiende huisvestingsmutaties worden in onderlinge samenhang beoordeeld. Dit betekent dat van onderling samenhangende portfolio's wordt uitgegaan die gezamenlijk worden beoordeeld, waar het mogelijke bijzondere waardeverminderingen betreft.

### **Vorraden**

De voorraden betreffen hoofdzakelijk reserveonderdelen en verbruiksmaterialen voor voertuigen, uitrustingstukken en munitie.

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

### **Vorderingen**

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

### **Liquide middelen**

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

### **Eigen vermogen**

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt naar de algemene reserve en bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen met een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden. Voor het gebruik van reserves is altijd een expliciet besluit vereist.

### **Voorzieningen**

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

De voorzieningen hebben over het algemeen een langlopend karakter.

#### *Voorziening Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)*

Deze voorziening heeft betrekking op in het verleden aan werknemers gedane toezeggingen in aanvulling op de bestaande pensioenregelingen. Deze toezeggingen hebben een voorwaardelijk karakter en worden alleen onvoorwaardelijk als op een vastgelegde datum de werknemer nog steeds in dienst is van de politie. De voorziening betreft zowel ingegane als niet-ingegane toezeggingen. Zie voor verdere grondslagen de paragraaf Pensioenen.

#### *Voorziening Inkoop Max*

Deze voorziening heeft betrekking op aan bepaalde werknemers gedane toezeggingen in aanvulling op de bestaande pensioenregelingen. Deze toezeggingen aan deze medewerkers die op 1 januari 2006 in dienst waren, hebben een voorwaardelijk karakter en worden alleen onvoorwaardelijk als op een vastgelegde datum de werknemer nog steeds in dienst is van de politie. Bij het bepalen van de voorzieningen is rekening gehouden met sectorale grondslagen zoals vastgesteld door het ABP ten aanzien van het uit dienst treden van de werknemer tussen 1 januari 2013 en de afgesproken datum dat de aanspraken onvoorwaardelijk worden. Tevens wordt uitgegaan van een gemiddelde leeftijd van ingang van pensioen van 63 jaar. Zie voor verdere grondslagen de paragraaf Pensioenen.

#### *Voorziening dienstjubilea*

Deze voorziening heeft betrekking op werknemers die in aanmerking komen voor een uitkering in het kader van ambtsjubilea bij 12½, 25 of 40 jaar dienst. Voor de uitkering bij 12½ jaar worden sociale lasten berekend, bij 25 en 40 jaar is de uitkering niet belast. Het salaris is herrekend naar maandloon, hierbij is de vakantietoelage (conform artikel 75 BARP) verwerkt. Er wordt gerekend met een factor van 50% (blijfkans of sterftkans van een medewerker) van de totale berekende waarde. Voor de uitkering bij 40 jaar wordt een blijfkans van 90% berekend, indien de periode in dienst groter is dan 30 jaar. Dit alles conform de richtlijn van het Ministerie van VenJ. De onttrekkingen uit de voorziening worden rechtstreeks geboekt vanuit de salarisadministratie.

#### *Voorziening wachtgeld/WW/WAO*

Deze voorziening heeft betrekking op voormalige werknemers die door middel van een wachtgeldregeling c.q. uitkeringsregeling de dienst hebben verlaten.

#### *Voorziening huisvesting, leegstand panden*

Deze voorziening is ter dekking van verlieslatende contracten van panden die momenteel leegstaan en niet meer in gebruik zullen worden genomen.

### **Schulden**

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

### **Belastingen**

De politie is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

## **Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen**

Onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen zijn die verplichtingen opgenomen die niet als schuld of als voorziening in de balans kunnen worden opgenomen. Onder de niet in de balans opgenomen activa zijn die activa opgenomen waarvan de toekomstige realisatie omgeven is door een dermate grote mate van onzekerheid dat deze niet in de balans kunnen worden opgenomen. Voor de beoordeling van de financiële positie kan het van belang zijn deze mogelijke toekomstige voordelen mee te wegen.

## **Grondslagen voor de waardering van het resultaat**

### **Algemeen**

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de toegerekende bijdragen en de kosten en andere lasten over het jaar. Ontvangsten en uitgaven worden in de exploitatierekening toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen dan wel betaald. De toegerekende bijdragen worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

### **Rijksbijdragen VenJ en overige bijdragen**

#### *Algemene bijdragen VenJ*

De algemene bijdragen van VenJ zijn toegerekend aan de periode, waarvoor deze bijdragen ontvangen zijn.

#### *Bijzondere bijdragen VenJ en overige instanties*

Voor specifieke taken en activiteiten worden zowel door het Ministerie van VenJ als andere departementen of overheidsinstanties bijzondere bijdragen verstrekt. Voor deze bijdragen dient in het algemeen een operationele en financiële verantwoording te worden afgelegd en dient een eventueel overschot of tekort te worden verrekend. De ontvangen bijdragen worden in de balans opgenomen onder de kortlopende schulden als nog te besteden bijdragen. Aan de hand van de bestedingen in het lopende boekjaar, verband houdende met deze bijdragen, worden deze bijdragen in de exploitatie verantwoord.

### **Lasten**

De lasten worden bepaald op historische kostenbasis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten zijn onderverdeeld in:

- personeel (zie hieronder);
- rente (zie hieronder);
- opleiding en vorming: dit zijn kosten voor opleiding en vorming van personeel, niet zijnde personeelskosten, maar wel vergoedingen voor aspiranten;
- huisvesting: waaronder grond, opstallen en bijbehorende technische installaties en inventaris;
- vervoer: kosten met betrekking tot vervoermiddelen incl. opbouw opvallende voertuigen en voertuigtechnische aanpassingen, excl. ingebouwde verbindingsmiddelen en levende have;
- verbindingen en automatisering: technische communicatiemiddelen (incl. netwerken, spraak- en datacommunicatie, technische inrichting, verbindingsmiddelen in voertuigen, automatisering, hard- en software);
- geweldmiddelen en uitrusting: de kosten van direct op de persoon verstrekte kleding en uitrustingstukken (incl. vuurwapens), alsmede persoonlijke beschermingsmiddelen en de kosten van onderhoud en gebruik daarvan;
- operationeel: alle zaken direct samenhangend met de uitvoering of directe ondersteuning van het primaire proces;
- beheer: kosten voor het onderhouden van het apparaat zoals: drukwerk, kantoorartikelen, kopieerkosten etc., accountantscontrole, deskundigenadviezen, marketing en onderzoek, schadevergoeding aan derden, kosten salarisadministratie, representatie en vergaderingen.

### **Personeelsbeloningen**

#### *Periodiek betaalbare beloningen*

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in exploitatierekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

## **Pensioenen**

De politie heeft de pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De werkgeverslasten verbonden aan de reguliere regeling van het ABP komen ten laste van de werkgever. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder wordt uitsluitend indien een bijstortingsverplichting bestaat een voorziening opgenomen.

Naast deze reguliere verplichting aan de verschuldigde pensioenpremies voor actieve medewerkers is er sprake van een drietal bijzondere regelingen voor medewerkers.

Voor deze verplichtingen naar de medewerkers is een drietal voorzieningen getroffen. Omdat de drie regelingen aanzienlijk van doelstelling en opzet verschillen, is hieronder een toelichting op hoofdlijnen opgenomen per regeling.

De *regeling Inkoop Max* is een regeling die in de vorm van dienstverlening aan de politie wordt uitgevoerd. Pas na de inkoop vormt de inkoopwaarde een onderdeel van de reguliere ABP-verplichtingen. Voor de regeling Inkoop Max is afgesproken dat de rechthebbende medewerkers vanaf 60 jaar tot en met 70 jaar met pensioen kunnen gaan. Tevens is overeengekomen dat eind 2022 de inkoopwaarde van nog niet ingegane pensioenen vanwege wettelijke verplichtingen in een keer moet worden ingekocht. Rechthebbenden zijn medewerkers met een executieve status en ATH-status met een aangewezen functie, gelijk te stellen aan de executieve status en een geboortedatum voor 2 januari 1951 en in dienst op 31 december 2006 bij de rechtsvoorgangers van de nationale politie.

Voor de regeling Inkoop Max wordt alleen bij pensionering van de medewerker de aanspraak ingekocht, zoals berekend naar de stand van 31 december 2006. Eventuele salarisverhogingen hebben dus geen effect op de omvang van deze verplichting. Er is sprake van een voorwaardelijke regeling. Deze inkoopwaarde wordt door het ABP aan de aanspraak van de medewerker toegevoegd en levert voor de medewerker een verhoging van het reguliere pensioen op. De medewerker wordt hierover met het jaarlijkse Overzicht Pensioen Uitvoering van het ABP geïnformeerd.

De voorziening is de resultante van de volgende berekening: het aantal medewerkers met hun respectieve aanspraak vermenigvuldigd met het respectieve premietarief (m/v) en de respectieve sectorale grondslagen. Aan het Grondslagenonderzoek over de jaren 2008-2010 van het ABP, zoals in april 2013 is vastgesteld, zijn de sectorale grondslagen ontleend, die de kans weergeven dat de rechthebbende medewerkers geen gebruik zullen maken van de regeling, o.a. door eerder uittreden. Die kansen leiden tot een verlaging van de voorziening.

Om de regeling te financieren is in de balans in nauwe afstemming met het Ministerie van VenJ een renteloze vordering op het Ministerie van VenJ opgenomen voor de voorziening Inkoop Max die alleen op balansdatum qua bedrag van de voorziening verschilt, omdat de cumulatieve aflossing op de vordering verschilt van het cumulatieve bedrag van de betaalde inkopen. Alle andere effecten op de voorziening Inkoop Max worden verwerkt in de vordering op het Ministerie van VenJ. Het risico voor eventuele toekomstige bijstellingen van de voorziening ligt dan ook bij het Ministerie van VenJ. Om een goede aansluiting te houden met het Ministerie van VenJ vindt waardering van de vordering en de voorziening tegen nominale waarde plaats.

In de *FLO-regeling* is sprake van twee verschillende berekeningen van de omvang van de verplichtingen. In deze regeling zijn nog gerechtigd de rechthebbende medewerkers uit de jaren 1949, 1950 en zo de regeling wil de eerste dag van het jaar 1951. Voor de rechthebbenden is in de berekening van de nominale verplichting rekening gehouden met een opslag voor de effecten van loonstijging, als gevolg van cao-afspraken. Er is geen rekening gehouden met een voortijdige uitstroom, waarbij het recht vervalt.

Een deel van de rechthebbenden heeft al een beroep op deze regeling gedaan en geniet dus uitkeringen die door de politie worden vergoed. In mindering op deze uitkeringen wordt door het ABP een deel van de uitkering door het VUT-fonds vergoed. Voor de ingegane pensioenen is volstaan met het berekenen van de nominale vergoeding van de uitkering inclusief werkgeverslasten tot aan de maand van ingang van het reguliere ouderdomspensioen.

Voor de niet ingegane uitkeringen is per medewerker een berekening gemaakt van de verwachte nominale uitkeringen, rekening houdend met het Vendrikeffect en zonder de verwachte vergoeding uit het VUT-fonds. Bij deze uitkeringen is bij het cohort 1950 en 1 januari 1951 rekening gehouden met de strafheffing van 52% over alle componenten van deze uitkering.

Deze uitkeringen kunnen als gevolg van cao-afspraken worden aangepast. In de FLO-regeling is in afstemming met het Ministerie van VenJ geen rekening gehouden met een contante waarde berekening. Voor de controle op de rechtmatigheid op de uitvoering van de regeling qua bijverdiensten, overlijden of anderszins wordt gesteund op bij het ABP getroffen maatregelen van interne controle bij alle in het beheer zijnde regelingen bij het ABP en daarop uitgevoerde accountantscontrole.

Naast deze regeling is er sprake van een *FLO-regeling voor de vliegers*. Voor de vliegers bij de Landelijke Eenheid van de politie is sprake van een ontslagregeling die vanaf de 55-jarige leeftijd een uitkering garandeert van 10 jaar. Ook deze regeling is onderhevig aan de strafheffing van 52%. De berekening van de totale uitkering is de som van de nominale uitkeringen per medewerker zonder rekening te houden met eerdere, voortijdige uitstroom of overlijden van de medewerker.

Voorwaarde voor dit recht is het hebben van een dienstbetrekking als vlieger op 31 december 2006 bij het voormalige KLPD. Bij de berekening is geen rekening gehouden met toekomstige salarisverhogingen door groei in de schaal of door mogelijke loonsverhogingen. Deze worden jaarlijks in de berekening van deze regeling meegenomen. Ook hier is sprake van ingegane en nog in te gane verplichtingen. Bij deze regeling is geen sprake van een vergoeding uit het VUT-fonds.

### **Afschrijvingen**

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen worden in de exploitatie verantwoord in de daarvoor geldende economische categorie. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen bij incidentele verkoop van materiële vaste activa en investeringssubsidies zijn begrepen onder de afschrijvingen.

### **Rentebaten en rentelasten**

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

### **Financiële instrumenten en risicobeheersing**

Verwezen wordt naar het afzonderlijke hoofdstuk inzake treasury.

## 2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2013

### Materiële vaste activa (1)

Materiële vaste activa								
Bedragen X € 1.000								
	Grond en terreinen	Casco gebouwen	Overige huisvesting	Totaal kolom huisvesting	Vervoer	ICT	Overige activa	Totaal materiële vaste activa
<b>Stand 1 januari 2013</b>								
Aanschafwaarde	240.719	1.831.623	878.992	2.951.334	619.871	541.952	153.601	4.266.758
Cumulatieve afschrijvingen	-356	-810.266	-467.947	-1.278.569	-359.352	-402.251	-96.222	-2.136.394
<b>Boekwaarde</b>	<b>240.363</b>	<b>1.021.357</b>	<b>411.045</b>	<b>1.672.765</b>	<b>260.519</b>	<b>139.701</b>	<b>57.379</b>	<b>2.130.364</b>
<b>Mutaties</b>								
Investerings	317	37.701	48.624	86.642	83.877	71.293	17.209	259.021
Desinvesteringen								
Aanschafwaarde	-838	-62.771	-131.645	-195.254	-114.318	-87.464	-22.506	-419.543
Cumulatieve afschrijvingen	16	65.648	126.550	192.215	111.060	87.677	26.622	417.574
Herrubricering aanschafwaarde	3.213	-94.404	91.490	299	12.516	-91.058	-10.029	-88.272
Herrubricering afschrijvingen	-1.050	51.789	-54.272	-3.533	-5.543	90.546	6.802	88.272
Afschrijvingen [jaarlast]	-99	-52.134	-60.983	-113.215	-81.694	-54.293	-17.301	-266.503
<b>Stand 31 december 2013</b>								
Aanschafwaarde	243.411	1.712.149	887.461	2.843.021	601.945	434.723	138.275	4.017.964
Cumulatieve afschrijvingen	-1.498	-744.963	-456.652	-1.203.103	-335.529	-278.321	-80.099	-1.897.052
<b>Boekwaarde</b>	<b>241.923</b>	<b>967.186</b>	<b>430.809</b>	<b>1.639.918</b>	<b>266.416</b>	<b>156.401</b>	<b>58.176</b>	<b>2.120.912</b>
Vaste activa in uitvoering <i>(inbegrepen in bovenstaand model)</i>	-	48.421	9.698	58.119	71	36.919	-32	95.077

### Huisvesting

Ten aanzien van huisvesting is in 2013 geïnvesteerd in onder andere de bouw van nieuwe multifunctionele gebouwen in Den Haag en Rotterdam en de aanschaf van een pand in het centrum van Amsterdam. De investeringen uit hoofde van de businesscase Huisvesting zijn getemporeerd, in afwachting van de uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan.

Op basis van de ultimo 2013 bekende informatie over onder meer het voortgezet gebruik van huisvesting, ligt de actuele huisvestingswaarde op basis van taxaties en WOZ-informatie boven de boekwaarde van € 1,64 miljard (afwijking is marginaal).

### Voertuigen

De gerealiseerde investeringen in vervoer betreffen de vervanging van het voer-, vaar- en vliegtuigenpark van de politie.

### ICT

De begrote investeringen in ICT hebben betrekking op vervanging van bestaande ICT-apparatuur en op vervanging en vernieuwing als gevolg van het BAVP.

### Overige

De begrote 'overige' investeringen bestaan uit de vervanging van apparatuur in de functionele categorieën Geweldmiddelen en Uitrusting, Operationeel en Beheer.

### Desinvesteringen

Dit betreft voornamelijk het desinvesteren van activa met een boekwaarde van nihil.

### Vaste activa in uitvoering

Dit betreft activa die zijn geactiveerd, maar waarop nog niet wordt afgeschreven. Het totale bedrag aan vaste activa in uitvoering bedraagt ultimo 2013 € 95 miljoen, waarvan € 58 miljoen voor huisvesting en € 37 miljoen voor ICT. Ten aanzien van huisvesting betreft dit een pand in aanbouw in Rotterdam. Ten aanzien van ICT betreft dit meerdere projecten, waaronder upgrades van de infrastructuur van de rekencentra en de migratie van de werkplekken naar Windows 7.

In 2013 hebben zich geen duurzame waardeverminderingen voorgedaan.

## Financiële vaste activa (2)

Financiële vaste activa				
Bedragen x € 1.000				
	Inkoop max	FLO	Overig	Totaal
<b>Stand 1 januari 2013</b>	<b>932.400</b>	<b>51.500</b>	<b>5.310</b>	<b>989.210</b>
Investeringen	-	-	3.598	3.598
Overige mutaties 2013 [+/-]	-6.032	-118	-846	-6.996
Kortlopend deel 2014	13.303	37.589	-	50.892
<b>Stand 31 december 2013</b>	<b>913.065</b>	<b>13.793</b>	<b>8.062</b>	<b>934.920</b>

### Vordering Inkoop Max

Dit betreft de vordering van de politie op het Ministerie van VenJ inzake de uitgaven aan de regeling Inkoop Max. Hiervan zijn de verwachte aflossingen in 2015 en volgende jaren, van € 913,1 miljoen, opgenomen onder de financiële vaste activa en de tranche 2014, van € 13,3 miljoen, onder de kortlopende vorderingen. Over het gemiddeld saldo van deze vordering wordt geen rente berekend.

Het Ministerie van VenJ lost de vordering in een vooraf vastgesteld schema af. De aflossing van het Ministerie van VenJ is de eerste jaren lager dan de raming van de uitgaven voor Inkoop Max. In latere jaren is het andersom. Het verschil tussen de voorziening en de vordering eind 2013 is € 4,7 miljoen en wordt door de politie voorgefinancierd. De rentekosten hiervan worden door de politie gedragen.

De mutaties in 2013 als gevolg van uitstroom (inkoop, overlijden, uit dienst treden en arbeidsongeschiktheid) hebben geleid tot een afname van de voorziening van € 2,2 miljoen. De jaarlijkse actualisatie van de sectorale grondslagen en premietarieven heeft tot een afname van de voorziening geleid van € 3,8 miljoen. Deze effecten zijn eveneens verwerkt in de waardering van de vordering op het Ministerie van VenJ.

### Vordering inzake FLO

Dit betreft de door het Ministerie van VenJ toegezegde aflossingen op de vordering die de politie op het ministerie heeft voor de FLO-regeling. Het Ministerie van VenJ heeft voor 2014 en 2015 in totaal € 51,5 miljoen beschikbaar. Hiervan is de verwachte aflossing in 2015 van € 13,8 miljoen opgenomen onder de financiële vaste activa en de tranche 2014 van € 37,6 miljoen opgenomen onder de kortlopende vorderingen. Over het gemiddeld saldo van deze vordering wordt geen rente berekend.

### Overige

Dit betreffen o.a. aan werknemers en derden verstrekte leningen met een looptijd langer dan één jaar en uitstaande bedragen inzake diverse samenwerkingsverbanden tussen brandweer, GHOR en politie m.b.t. gezamenlijke meldkamers. In 2013 is een nieuwe rentedragende lening verstrekt voor de financiering van een meldkamer, met een looptijd van vijf jaar. In de toekomst zal de landelijke meldkamerorganisatie beheersmatig worden ondergebracht bij de politie.

## Voorraden (3)

Voorraden		
Bedragen x € 1.000		
	31 december 2013	Openingsbalans
Voorraden Unit Logistieke Dienst (kleding, wapens en munitie)	15.924	12.769
Overige voorraden	5.917	8.320
<b>Totaal</b>	<b>21.841</b>	<b>21.089</b>



### **Voorraden Unit Logistieke Dienst (ULD)**

De ULD in Apeldoorn verzorgt de inkoop en distributie van de kleding, wapens en munitie voor de politie. Hiervoor worden centraal voorraden ingekocht. Voor incurante voorraden is een voorziening van € 1,6 miljoen opgenomen. In de openingsbalans betrof dit een voorziening van € 0,6 miljoen. De toename heeft te maken met de introductie van het nieuwe uniform en dienstwapen, waardoor een deel van de oude artikelen incurant geworden is.

### **Overige voorraden**

De overige voorraden betreffen voornamelijk onderdelen voor het onderhoud in eigen beheer van de voertuigen en de luchtvloot.

## **Vorderingen en overlopende activa (4)**

<b>Vorderingen en overlopende activa</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>31 december 2013</b>	<b>Openingsbalans</b>
Debiteuren	20.286	19.715
Voorschotten en leningen	4.088	4.369
Vordering op VenJ Inkoop Max	13.303	14.000
Vordering op VenJ FLO	37.589	60.100
ESF-subsidies	6.259	7.319
Vooruitbetaalde bedragen	59.312	35.363
Overlopende activa	10.362	17.789
Overige vorderingen	12.658	13.159
<b>Totaal</b>	<b>163.857</b>	<b>171.814</b>

### **Debiteuren**

Ter dekking van het risico op mogelijk oninbare vorderingen is een voorziening dubieuze debiteuren opgenomen van € 1,7 miljoen. In de openingsbalans was hiervoor € 2,2 miljoen opgenomen.

### **Voorschotten en leningen**

Dit betreffen reisvoorschotten en leningen aan personeel.

### **Vordering op Ministerie van VenJ inzake Inkoop Max**

Onder deze post is de door het Ministerie van VenJ toegezegde tranche 2014 van de aflossingen op de vordering Inkoop Max van € 13,3 miljoen opgenomen. Over het gemiddeld saldo van deze vordering wordt geen rente berekend.

### **Vordering op Ministerie van VenJ inzake FLO**

Onder deze post is de door het Ministerie van VenJ toegezegde tranche 2014 van de aflossingen op de vordering inzake de regeling FLO van € 37,6 miljoen opgenomen. Over het gemiddeld saldo van deze vordering wordt geen rente berekend.

### **ESF-subsidies**

Een aantal van de voormalige regiokorpsen en het voormalige KLPD hebben over de periode 2005-2012 in een aantal tranches subsidie aangevraagd en ontvangen uit het Europees Sociaal Fonds, ten behoeve van de IBT-training. De toegekende subsidies zijn pas onherroepelijk, nadat de termijn is verstreken waarbinnen de EU nog controles uit kan oefenen.

### **Vooruitbetaalde bedragen**

De balanspost vooruitbetaalde bedragen heeft grotendeels betrekking op vooruitbetaalde ICT-onderhoud en softwarelicenties.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

## Rekening-courant Ministerie van Financiën (5)

Rekening-courant Ministerie van Financiën	
Bedragen x € 1.000	
Jaarrekening 2013	
<b>Deposito's:</b>	
Stand per 1 januari (openingsbalans)	-
Stortingen	5.443.000
Opname	<u>5.143.000</u>
	300.000
Stand per 31 december	<u>300.000</u>
<b>Rekening-courant Ministerie van Financiën:</b>	
Stand per 1 januari (openingsbalans)	616.939
Mutatie 2013	<u>-518.062</u>
Stand per 31 december	<u>98.877</u>
<b>Stand per 31 december</b>	<b>398.877</b>

### Deposito's

Ultimo 2013 staat voor € 300 miljoen aan liquide middelen uit in deposito's bij het Ministerie van Financiën. Gezien de liquiditeitspositie en de marktrente is ervoor gekozen om een belangrijk deel van de liquide middelen kortlopend bij het Ministerie van Financiën uit te zetten. De deposito's worden uiterlijk aan het einde van het eerste kwartaal 2014 afgewikkeld.

### Rekening-courant Ministerie van Financiën

Dit betreft de rekening-courantverhouding met het Ministerie van Financiën (de Rijkshoofdboekhouding).

Alle financiële transacties met leveranciers en het Ministerie van VenJ vinden plaats via de Rijkshoofdboekhouding. Per 1 januari 2013 zijn de rekening-courantverhoudingen met de Rijkshoofdboekhouding van de politieonderdelen omgezet naar een rekening-courant met de nationale politie. Via deze rekening-courant vindt dagelijks saldoregulatie plaats met de door de politie aangehouden rekeningen bij de bankinstellingen.

### In beslag genomen gelden

Een bedrag van circa € 18 miljoen betreft in beslag genomen gelden. Deze gelden staan derhalve niet ter vrije beschikking aan de politie.

## Liquide middelen (6)

Liquide middelen		
Bedragen x € 1.000		
	31 december 2013	Openingsbalans
Kassen	1.297	1.226
Banken	10.612	9.355
<b>Totaal</b>	<b>11.909</b>	<b>10.581</b>

Naast de gelden in rekening-courant bij het Ministerie van Financiën zijn bovenstaande liquide middelen aangehouden. In het kasstroomoverzicht bij de jaarrekening is het verloop van de liquide middelen gepresenteerd. De liquide middelen staan ter vrije besteding van de politie.

## Algemene reserve (7)

Algemene reserve	
Bedragen x € 1.000	
Stand per 1 januari (openingsbalans) 2013	332.141
Resultaatbestemming boekjaar	-70.429
<b>Stand per 31 december 2013</b>	<b>261.712</b>

De mutatie in de algemene reserve betreft het aan deze reserve toe te rekenen gedeelte van het gerealiseerde exploitatieresultaat. Naast de begrote onttrekking van € 60 miljoen in verband met het niet doorberekenen van kosten voor evenementen wordt er additioneel € 10 miljoen onttrokken.

De omvang van de algemene reserve ultimo 2013 bedraagt 5,2% van de gemiddelde bijdragen van de laatste drie jaar, voorafgaand aan het jaar waarover dit deel van het vermogen wordt berekend. Daarmee ligt de algemene reserve binnen de op grond van de artikelen 20 en 24 van de Regeling financieel beheer politie geldende wettelijke bandbreedte van minimaal 1,5% en maximaal 7,5%. Gedurende vijf jaar na inwerkingtreding van de Politiewet 2012 mag de algemene reserve maximaal 7,5% bedragen van de gemiddelde bijdragen van de laatste drie jaar. Daarna is dat maximaal 5%.

## Bestemmingsreserves (8)

Bestemmingsreserves	
Bedragen x € 1.000	
	Jaarrekening 2013
<b>Bestemmingsreserve ICT</b>	
Stand per 1 januari (openingsbalans)	365.600
Mutatie 2013	<u>-43.783</u>
<b>Stand per 31 december</b>	<b>321.817</b>
<b>Bestemmingsreserve groot onderhoud</b>	
Stand per 1 januari	34.877
Mutatie 2013	<u>-</u>
<b>Stand per 31 december</b>	<b>34.877</b>
<b>Totaal bestemmingsreserves</b>	<b>356.694</b>

Conform de Regeling financieel beheer politie bestaat het eigen vermogen naast de algemene reserve uit een bestemmingsreserve ICT en een bestemmingsreserve groot onderhoud van gebouwen.

### Bestemmingsreserve ICT

In de openingsbalans van de politie is een bestemmingsreserve gevormd om de meerjarige extra exploitatielasten te dekken vanaf 2013. In de resultaatbestemming voor het jaar 2013 zijn deze exploitatielasten met betrekking tot de meerkosten met betrekking tot het BAVP ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht.

### Bestemmingsreserve groot onderhoud

Tot en met de balans per ultimo 2013 wordt op de balans van de politie een tijdelijke bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen opgenomen. De minister zal in een komende jaaraansrijving beslissen of hij, gehoord hebbende de politie, na het vervallen van deze bestemmingsreserve, wel of niet wil overgaan tot het vormen van een voorziening groot onderhoud gebouwen.

## Voorzeningen (9)

Voorzeningen							
Bedragen x € 1.000							
	FLO	Inkoop max	Jubilea	Wachtgeld WAO, WW	Huisvesting leegstaande huurpanden	Overige voorzeningen	Totaal
Stand per 1 januari (openingsbalans) 2013	348.957	946.400	71.266	28.191	4.676	10.437	1.409.927
Bij: Dotatie verslagperiode	-	-	5.767	5.239	-	2.065	13.071
Af: Aanwending	125.835	24.738	6.018	6.529	3.147	4.290	170.557
Vrijval	1.287	-	17	203	139	499	2.145
<b>Stand per 31 december 2013</b>	<b>221.835</b>	<b>921.662</b>	<b>70.998</b>	<b>26.698</b>	<b>1.390</b>	<b>7.713</b>	<b>1.250.296</b>

### FLO

In de openingsbalans is voor deze regelingen € 349 miljoen als voorziening opgenomen. Bij de berekening van deze verplichting is uitgegaan van de nominale waarde van de uitkeringen en is geen rekening gehouden met mutaties door eerder uittreden, overlijden of arbeidsongeschiktheid. De uitgaven voor 2013 zijn geraamd op € 127,2 miljoen en belopen qua realisatie € 125,9 miljoen. De mutaties in de voorziening hebben geleid tot een voordelig resultaat van € 1,3 miljoen. Dit voordeel komt ten gunste van de exploitatie van de politie. De voorziening eind 2013 is geraamd op € 221,8 miljoen, waarvan € 31,3 miljoen betrekking heeft op de vliegers.

### Inkoop Max

In de openingsbalans van de politie was een voorziening ad € 946,4 miljoen voor Inkoop Max opgenomen. De inkoop in 2013, die ten laste komen van de voorziening, beliepen € 18,7 miljoen. De mutaties in 2013 als gevolg van uitstroom (inkoop, overlijden, uit dienst treden en arbeidsongeschiktheid) hebben geleid tot een afname van de voorziening van € 2,2 miljoen. De jaarlijkse actualisatie van de sectorale grondslagen en premietarieven heeft tot een afname van de voorziening geleid van € 3,8 miljoen. Deze bedragen komen ten gunste van het Ministerie van VenJ. De eindstand van de voorziening is aldus € 921,7 miljoen.

### Leegstand huurpanden

Vanuit de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN is in de openingsbalans een beperkt aantal voorzieningen voor verlieslatende huurcontracten overgenomen. In de richting van de einddatum van de betreffende contracten neemt de voorziening af.

### Overige voorzieningen

Dit betreft voornamelijk een aantal bestaande personeelsvoorzieningen die zijn overgenomen van de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN en met een beperkte looptijd.

## Langlopende schulden (10)

Langlopende schulden		
Bedragen x € 1.000		
	31 december 2013	Openingsbalans
Langlopende leningen (10a)	494.461	742.272
Overige langlopende schulden	7.899	-
<b>Totaal</b>	<b>502.360</b>	<b>742.272</b>

## Langlopende leningen (10a)

Langlopende leningen						
Bedragen x € 1.000						
	rente %	Stand per 31-12-2013*	Aflossingsverplichting 2014	Stand per 31-12-2013 excl aflossing	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
Ministerie Financiën conversielening	3,3%	280.000	40.000	240.000	160.000	80.000
Ministerie Financiën overige leningen	2,2%	435.881	205.438	230.443	102.738	127.705
BNG	3,2%	13.641	1.373	12.268	5.368	6.900
ABN-AMRO	5,1%	12.750	1.000	11.750	11.750	-
<b>Stand per 31 december</b>		<b>742.272</b>	<b>247.811</b>	<b>494.461</b>	<b>279.856</b>	<b>214.605</b>

\* inclusief aflossing 2014

### Lening Ministerie van Financiën in verband met vermogensconversie

De lening van € 400 miljoen is in 2011 aangegaan, ter financiering van het in verband met bezuinigingen afgeroomde eigen vermogen van de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN. De lening wordt met € 40 miljoen per jaar afgelost. De laatste aflossing vindt plaats in 2020.

### Overige leningen Ministerie van Financiën

De leningen van het Ministerie van Financiën dienen ter financiering van de investeringen in vaste activa. De leningen hebben een langlopend saldo van € 230 miljoen. Hiervan zal in 2017 € 29 miljoen euro en in 2018 € 50 miljoen euro worden afgelost. De overige jaren zal een bedrag van gemiddeld € 6 miljoen euro worden afgelost, tot en met de laatste aflossing in 2040.

Van de verstrekte leningen aan de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN is in 2013 € 38 miljoen afgelost. In 2014 worden leningen afgelost, waaronder de leningen verstrekt aan de voormalige vtsPN van € 190 miljoen. Deze verplichtingen zijn ultimo 2013 onder de kortlopende schulden verantwoord.

### Leningen BNG en ABN-AMRO

Hierbij gaat het om leningen die rechtstreeks aangegaan zijn bij bankinstellingen. Deze leningen zullen conform de aflossingstermijnen worden afgelost.

Er zijn zeven leningen derden, met een langlopend saldo van € 24 miljoen euro. In 2016 valt een lening vrij met een aflossing van € 11 miljoen euro. De laatste lening zal in 2033 worden afgelost.

### Overige langlopende schulden

Dit betreffen in het verleden ontvangen renteloze bijdragen ter dekking van de afschrijvingen op materiële vaste activa.

Alle leningen zijn afgesloten in euro's.

## Kortlopende schulden (11)

Kortlopende schulden		
Bedragen x € 1.000		
	31 december 2013	Openingsbalans
Kortlopende deel leningen	251.493	79.811
Openstaande (rijks)bijdragen (11a)	182.198	152.474
Schulden personeel (11b)	642.707	532.864
Crediteuren en overlopende posten (11c)	204.856	290.031
<b>Totaal</b>	<b>1.281.254</b>	<b>1.055.180</b>

### Kortlopend deel leningen

In 2014 worden de leningen ter waarde van € 190 miljoen afgelost die verstrekt waren aan de voormalige vtsPN, voor de financiering van activa. Deze verplichting is ultimo 2013 onder de kortlopende schulden verantwoord, samen met de aflossing van andere leningen.

### Openstaande (rijks)bijdragen (11a)

Het saldo van de openstaande bijdragen is in 2013 toegenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat een aantal bijdragen nog niet volledig zijn aangewend. Dit betreft onder andere de ontvangen bijdragen voor Reorganisatie, C2000, Cybercrime en NSS. Deze gelden zullen de komende perioden worden besteed conform het doel waarvoor zij verstrekt zijn. Voor een nadere detaillering wordt verwezen naar de staat van overdrachten en bestedingen in bijlage I.

<b>Openstaande (rijks)bijdragen</b> Bedragen x € 1.000		
	<b>31 december 2013</b>	<b>Openingsbalans</b>
Openstaande bijdragen VenJ	176.825	144.957
Openstaande bijdragen overig	5.373	7.517
<b>Totaal</b>	<b>182.198</b>	<b>152.474</b>

<b>Openstaande bijdragen VenJ</b> Bedragen x € 1.000	
	<b>31 december 2013</b>
Stand 1 januari 2013	144.957
Ontvangen in 2013	5.034.801
Totaal besteed in 2013	4.997.029
Restitutie	5.904
<b>Stand per 31 december 2013</b>	<b>176.825</b>

### Schulden personeel (11b)

<b>Schulden personeel</b> Bedragen x € 1.000		
	<b>31 december 2013</b>	<b>Openingsbalans</b>
Vakantiegeld / verlof en overuren	217.286	207.488
Functiegebouw	58.741	58.741
Loonheffing en sociale lasten	177.984	181.073
Schuld VenJ inkoop max	1.056	-
Schuld VenJ FLO	9.904	-
Overige schulden personeel	177.736	85.562
<b>Totaal</b>	<b>642.707</b>	<b>532.864</b>

Het saldo bij het vakantiegeld is de weergave van het totaal van het opgebouwde recht op vakantie-uitkering van de in dienst zijnde medewerkers.

Het saldo bij de verlof- en overuren is de financiële weergave van het resterende aantal verlofuren aan het einde van het jaar, en van de overuren die in het komende jaar uitbetaald zullen worden. Bij de berekening van het saldo verlof- en overuren is een landelijk normtarief gehanteerd van € 23 per uur.

Het saldo bij het landelijk functiegebouw is het totaal van de reserveringen die gedaan zijn om een mogelijke lastenstijging als gevolg van de implementatie van het nieuwe functiegebouw LFNP te financieren. Op dit moment is er geen additionele informatie beschikbaar om de in het verleden gevormde reservering te herzien.

De nog te betalen loonheffing en sociale lasten hebben betrekking op de af te dragen loonheffing en premies van de maand december.

De kortlopende schulden aan VenJ inzake Inkoop Max en FLO worden verrekend met de eerste kwartaalbetaling 2014.

De overige schulden personeel hebben betrekking op salarisinhoudingen van premies die vervolgens afgedragen dienen te worden aan derde partijen. Dit betreft pensioenpremies (circa € 54 miljoen) en premies zorgverzekeringen. De gereserveerde bedragen voor de invoering van de OVW-periodieken en de geblokkeerde levensloopbijdragen zijn tevens hieronder opgenomen.

De bovenstaande schulden hebben een kortlopend karakter (korter dan 1 jaar). De reële waarde van de schulden benadert derhalve de boekwaarde.

#### Crediteuren en overlopende posten (11c)

<b>Crediteuren en overlopende posten</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>31 december 2013</b>	<b>Openingsbalans</b>
Crediteuren	84.293	136.048
Overlopende posten	93.482	133.934
Overig	27.081	20.049
<b>Totaal</b>	<b>204.856</b>	<b>290.031</b>

Het saldo aan crediteuren en overlopende posten is afgenomen ten opzichte van de openingsbalans. In de openingsbalans was onder meer een eenmalige reservering opgenomen voor de extra opslag op de pensioenpremie. Deze is eind 2013 afgewikkeld.

#### Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

##### Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen betreffen doorlopende contracten, die deel uitmaken van de normale bedrijfsvoering. Voor veel contracten geldt dat de financiële verplichting afhankelijk is van de opgevraagde dienst/hoeveelheid producten. Indien dit variabel is, is geen verplichting gekwantificeerd in de specificatie hieronder.

Voor andere contracten geldt een vast bedrag per jaar. De belangrijkste verplichtingen betreffen doorlopende huurcontracten voor onroerend goed, leaseverplichtingen voor het wagenpark en afgesloten contracten inzake ICT.

Ultimo 2013 zijn de verplichtingen als volgt te specificeren:

- Verplichtingen te betalen binnen 1 jaar € 135 miljoen
  - Verplichtingen te betalen tussen 1 en 5 jaar € 143 miljoen
  - Verplichtingen te betalen na 5 jaar € 41 miljoen
- Totaal € 319 miljoen

##### Niet in de balans opgenomen activa

###### *Claim helikopters*

Het in 2001 gesloten contract voor de aanschaf van acht helikopters is na herhaalde vertragingen per 1 maart 2005 ontbonden. Hierna zijn diverse gerechtelijke procedures gevoerd. Bij alle vonnissen is hoger beroep ingesteld. Alle arresten in hoger beroep zijn ten gunste van de Staat der Nederlanden/Politie uitgesproken. Het laatste arrest door het Gerechtshof is in 2012 uitgesproken. Verder is bepaald, contractueel overeengekomen en door het Gerechtshof bekrachtigd, dat na de ontbinding van het contract de geleden schade en nog te lijden schade voor zover die schade het bedrag van de toegekende boete te boven gaat, welk bedrag zal dienen te worden opgemaakt bij staat, deze worden vermeerderd met de wettelijke rente vanaf door het Gerechtshof bepaalde datum tot aan de dag der algehele voldoening. De hoogte van de schade zal door de rechtbank worden bepaald. Aan de invordering daarvan worden de benodigde juridische stappen ondernomen.

## Garanties

- Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht: voor de Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht is bij de bank een garantie afgegeven voor € 0,7 miljoen. Dit is afgegeven voor de vorming van de nationale politie.
- Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel: uit deze balans blijkt niet de garantstelling voor de leningen van het Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel, waarvoor het voormalige regiokorps Drenthe borgstellingen heeft verleend. Het voormalige korps Drenthe verleende sedert 1995 deze borgstelling aan het eigen personeel. In 2013 zijn geen nieuwe borgstellingen verleend en betreft ultimo 2013 totaal € 4,4 miljoen. Er zijn aan deze borgstelling beperkt risico's verbonden, aangezien er een redelijk verschil is tussen de werkelijke waarde van het onroerend goed en de aangegane borgstelling.



## 2.6 Toelichting op de exploitatierekening

### Bijdragen (12)

<b>Bijdragen</b> Bedragen x € 1.000		
	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
Algemene bijdrage VenJ	4.607.607	4.605.611
Bijzondere bijdragen VenJ	187.144	223.191
Overige bijzondere bijdragen VenJ	202.278	173.337
<b>Totaal bijdragen VenJ (12a)</b>	<b>4.997.029</b>	<b>5.002.139</b>
Overige bijdragen [o.a. gemeenten en derden]	28.130	19.033
<b>Totaal</b>	<b>5.025.159</b>	<b>5.021.172</b>

De bijdragen bestaan uit algemene, bijzondere en overige rijksbijdragen van VenJ en bijdragen van andere departementen, gemeenten en subsidieverstrekkers. De omvang van de gerealiseerde bijdragen ligt per saldo € 4 miljoen boven het begrote niveau. De voornaamste ontwikkelingen worden hieronder toegelicht.

#### **Algemene bijdrage VenJ**

Van algemene bijdragen vanuit het Ministerie van VenJ is meer besteed dan was begroot. Ten behoeve van de huisvesting en opbouw van de Dienst Logistiek is voor een aantal jaren middelen toegezegd. In de jaren 2013 en 2014 ontvangt de politie elk jaar nog een bedrag. Het bedrag voor 2013 is toegekend bij de jaaraanschrijving 2014.

#### **Bijzondere bijdragen VenJ**

Van bijzondere bijdragen vanuit het Ministerie van VenJ is per saldo minder besteed dan was begroot. Dit betreft voornamelijk het nog niet volledig besteden van de bijdragen voor de vorming van de nationale politie. Hiernaast is ook een aantal andere in 2013 ontvangen bijdragen nog niet volledig besteed, waaronder die voor de Aanhoudings- en Ondersteuningseenheden (AOE). Daar tegenover staat de besteding van openstaande bijdragen, onder andere met betrekking tot de Nationale Recherche.

#### **Overige bijzondere bijdragen VenJ**

Van overige bijdragen vanuit het Ministerie van VenJ is per saldo meer besteed dan was begroot. Enerzijds betreft dit het nog niet volledig besteden van de in 2013 ontvangen bijdragen voor onder andere Uitzendingen, Programma Afpakken en Nuclear Security Summit. Anderzijds heeft besteding plaatsgevonden van openstaande bijdragen. Daarbij gaat het om onder andere de openstaande bijdragen voor Progis en IPOL.

#### **Overige bijdragen**

Van overige bijdragen is per saldo meer besteed dan was begroot. Dit betreft enerzijds de besteding van openstaande bijdragen, waaronder die voor de Joint Investigation Teams en Video Fingerprinting. Tevens is een aantal bijdragen in 2013 ontvangen, die niet voorzien waren in de begroting. Dit betreft voornamelijk bijdragen van de Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Politie (SAOP).

## Totaal bijdragen VenJ (12a)

In onderstaande tabel is tevens de aansluiting met de ontvangen bijdragen van VenJ in 2013 opgenomen.

<b>Bijdragen VenJ</b>	
<b>Bedragen x € 1.000</b>	
	<b>Jaarrekening 2013</b>
Ontvangen bijdragen in 2013	5.034.801
Niet besteed in 2013	-105.447
Besteding ontvangen bijdragen in 2013	4.929.354
Besteding ontvangsten voorgaande jaren	67.675
<b>Totaal bijdragen VenJ</b>	<b>4.997.029</b>

Voor nadere details wordt verwezen naar de staat van overdrachten en bestedingen in bijlage I.

## Personeel (13)

<b>Personeel</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
Salarissen huidig personeel	2.613.471	2.577.447
Toelagen huidig personeel	241.954	239.281
Sociale lasten huidig personeel	770.021	723.276
Bijkomende personeelslasten huidig personeel	119.813	166.997
Vrijwillige politie	3.781	4.469
Personeel van derden	172.876	117.378
Toevoeging aan voorzieningen	11.585	8.487
	<b>3.933.501</b>	<b>3.837.335</b>
<b>Af:</b>		
Baten uitbesteed personeel	20.882	44.400
<b>Totaal</b>	<b>3.912.619</b>	<b>3.792.935</b>

### Salarissen, toelagen en sociale lasten

Met betrekking tot salarissen, toelagen en sociale lasten is het lastenniveau ongeveer € 85 miljoen hoger geworden dan in de begroting is opgenomen. De belangrijkste aspecten die hierbij een rol spelen zijn: het prijseffect (circa € 70 miljoen) en het bezettingseffect (circa € 15 miljoen).

### Prijseffect

Ten aanzien van het prijsniveau van salarissen, sociale lasten en toelagen van het eigen personeel heeft een aantal ontwikkelingen geleid tot bijna € 70 miljoen hogere lasten dan begroot. De voornaamste ontwikkelingen zijn:

- Schaalsalarissen € 39 miljoen meer lasten: de afwikkeling van de uitlooptmogelijkheden voor GGP-functies (HAP II), een ander tijdsverloop en schaalniveau van in- en uitstroom van personeel en de latere invoering van de vergoedingsregeling voor aspiranten hebben tot hogere salarislasten geleid. Dit betreft de schaalsalarissen en bijbehorende sociale lasten.
- Overwerk € 10 miljoen meer lasten: de omvang van verloonde overuren leidt tot een overschrijding van de begroting. In de begroting is op dit onderdeel een taakstelling opgenomen. Deze taakstelling is in 2013 niet volledig gerealiseerd, mede vanwege de inzet voor grote evenementen en de vorming van de nationale politie. Het laatste heeft tevens een relatie met het nog niet doorgevoerd hebben van de personele reorganisatie.

- Overige toelagen € 7 miljoen minder lasten: dit onderwerp bestaat uit operationele toelagen, levenslooptoelagen en overige toelagen. Per saldo is sprake van een onderschrijding van € 7 miljoen. Voornamelijk door een beperktere omvang van het aantal medewerkers dat voor de iTBF-toelage in aanmerking komt, vallen de levenslooptoelagen lager uit dan in de begroting is voorzien.
- Sociale lasten € 28 miljoen meer lasten: met ingang van 2013 zijn verdere stijgingen doorgevoerd in de premies voor pensioen en sociale verzekeringen. Deze waren bij het opmaken van de begroting nog niet bekend. Ultimo december 2013 is een eenmalige tegemoetkoming in sociale lasten toegekend samenhangend met het Belastingplan 2014. De bate van € 15 miljoen wordt als match voor hogere lasten in 2014 toegerekend aan 2014.

### Bezettingseffect

De gemiddelde operationele sterkte is in 2013 hoger dan begroot. Dit betreft een beperkt verschil in de reguliere operationele sterkte en een groter verschil in het aantal aspiranten. Er zijn gemiddeld 920 fte's aspiranten meer in dienst geweest dan in de begroting was voorzien. Dit laatste is een gevolg van een hogere eindsterkte in 2012.

De gemiddelde niet-operationele sterkte is 113 fte's lager dan begroot. In afwachting van de personele reorganisatie wordt zeer terughoudend omgegaan met het invullen van vacatures in de niet-operationele functies.

In onderstaande tabel zijn de gemiddelde personele sterktes van de drie personeelscategorieën weergegeven.

<b>Personele bezetting 2013</b> (aantallen in fte)			
	<b>Bezetting ultimo 2013</b>	<b>Gerealiseerde gemiddelde bezetting</b>	<b>Begrote gemiddelde bezetting</b>
Operationeel (excl. aspiranten)	47.073	46.747	46.694
Aspiranten	4.525	4.828	4.120
Totaal operationeel	51.598	51.575	50.814
Niet-operationeel	10.318	10.477	10.562
<b>Totaal</b>	<b>61.916</b>	<b>62.052</b>	<b>61.376</b>

Afgezet tegen de begrote loonsommen bedraagt het financiële (bezettings)effect van de hogere gemiddelde sterkte per saldo € 15 miljoen negatief.

De werknemers zijn in Nederland aangesteld. Het kan voorkomen dat werknemers in het buitenland worden ingezet.

### Bijkomende personele kosten

Binnen de categorie van de bijkomende personeelskosten is sprake van een onderschrijding ten opzichte van de begroting van € 47 miljoen. Deze onderuitputting is voornamelijk toe te wijzen aan de temporisering in het reorganisatietraject, waardoor er geen uitgaven gedaan zijn inzake het Landelijk Sociaal Statuut, hetgeen wel begroot was.

### Personeel van derden

De kosten voor personeel van derden zijn € 56 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt onder meer veroorzaakt door € 25 miljoen hogere kosten inhuur gerelateerd aan het BAVP, die in de begroting ten gevolge van het activeren als immaterieel actief opgenomen waren onder de afschrijvingskosten. De regeling financieel beheer staat activering als immaterieel actief echter niet toe.

Hiernaast worden de hogere kosten voor personeel van derden veroorzaakt door een aantal doorlopende contractverplichtingen. De overige additionele kosten hebben onder andere betrekking op projecten en programma's, mede voortkomend uit het nog niet doorgevoerd hebben van de personele reorganisatie.

## Toevoeging aan voorzieningen

Dit betreft voorzieningen voor wachtgeld/WW, dienstjubilea en enkele overige onderwerpen. In 2013 is € 3 miljoen meer aan de personele voorzieningen gedoteerd dan begroot.

## Baten personeel

De baten betreffen in het algemeen detacheringen van medewerkers aan derden, veelal binnen het veiligheidsdomein. In 2013 is € 24 miljoen minder gerealiseerd dan begroot. Deze onderschrijding wordt volledig veroorzaakt door gewijzigde comptabele regelgeving met betrekking tot het activeren van uren die medewerkers van de politie besteden aan de ontwikkeling van software. De verwerking in de begroting heeft ertoe geleid dat de intern gemaakte personeelskosten voor de ontwikkeling van software ten gevolge van de activering en afschrijving als baten zijn opgenomen.

## Gegevens betreffende WNT

Met ingang van 1 januari 2013 geldt in verband met de bezoldiging van bestuurders, toezichthouders en andere topfunctionarissen binnen de publieke en semipublieke sector een nieuwe wet. Dat is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, beter bekend als de Wet Normering Topinkomens of WNT. Deze geeft aanwijzingen over de hoogte van de bezoldiging en over de openbaarmaking van de bezoldiging van deze functionarissen in genoemde sectoren en vervangt de Wet Openbaarmaking Topinkomens (WOPT).

Onder de WNT geldt een publicatieverplichting in de jaarrekening, evenals een opgave daarvan bij de vakminister. Concreet betekent dit dat in de jaarrekening 2013 de volgende gegevens moeten worden opgenomen:

### Bezoldiging topfunctionarissen & gewezen topfunctionarissen - met dienstbetrekking

Naam	functie(s)	beloning	belastbare vaste en variabele onkosten-vergoedingen	voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	omvang van het dienstverband in het jaar (fte)
dhr. Mr. G.L. Bouman	Korpschef	165.750	6.005	34.425	206.180	365	1,1
dhr. R.G.C. Bik	lid Korpsleiding / plv KC	147.966	5.742	33.850	187.559	365	1,1
mw. J.A. van den Berg	lid Korpsleiding	132.488	5.674	26.677	164.839	365	1,1
dhr. Mr. H.P. van Essen	lid Korpsleiding	41.585	1.436	7.544	50.565	92	0,3
dhr. D.G.T.M. Heerschoop	CIO	133.431	5.605	27.217	166.254	365	1,1
dhr. L. Th.C. Kuijs	lid Korpsleiding	50.211	1.802	10.003	62.016	113	0,3

### Bezoldiging overige functionarissen - met dienstbetrekking

Functie	belastbare vaste en variabele onkosten-vergoedingen	voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	omvang van het dienstverband in het jaar (fte)
Adviseur		39.974	267.907	365	1,1

## Toelichting

### Overige functionarissen - bezoldiging

Naam	Totale bezoldiging	WNT-norm	Motivering overschrijding
Adviseur	267.907	228.599	Respecteren bestaande afspraken arbeidsvoorwaarden

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT zijn de beleidsregels 'toepassing WNT d.d. 26 februari 2014 inclusief de wijziging van 12 maart 2014' van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als uitgangspunt gehanteerd.

De politie herkent de door de minister van BZK in zijn kamerbrief d.d. 27 februari 2014 onderkende uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen. In lijn met paragraaf 6 van de (gewijzigde) Beleidsregels toepassing WNT legt de politie geen verantwoording af over externe niet-topfunctionarissen.

## Rente (14)

<b>Rente</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening</b>	<b>Begroting</b>
	<b>2013</b>	<b>2013</b>
Rente rekening-courant krediet Ministerie van Financiën	17	-
Rente lening Ministerie van Financiën	10.961	14.332
Rente lening derden	1.167	1.595
Rente lening i.v.m. vermogensconversie	10.694	10.435
	<b>22.839</b>	<b>26.362</b>
<b>Af:</b>		
Ontvangen rente van Ministerie van Financiën	1.669	600
Ontvangen rente van derden	536	400
	<b>2.205</b>	<b>1.000</b>
<b>Totaal</b>	<b>20.634</b>	<b>25.362</b>

De rentelasten komen ten opzichte van de begroting bijna € 5 miljoen lager uit. Dit houdt verband met meerdere factoren zoals het beleid om langlopende leningen af te lossen, het terughoudende investeringsbeleid en de gunstige marktrente.

## Opleiding en vorming (15)

<b>Opleiding en vorming</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening</b>	<b>Begroting</b>
	<b>2013</b>	<b>2013</b>
Afschrijvingen	515	472
Boekresultaat activa	-	-
Huren en lease	276	276
Duurzame goederen	432	-123
Munitie en pepperspray	10.909	10.240
Overige zaken en diensten	80.678	83.426
<b>Totaal</b>	<b>92.810</b>	<b>94.291</b>

De gerealiseerde kosten met betrekking tot de opleidingen zijn € 1,6 miljoen lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het later effectueren van het opleidingsplan.

## Huisvesting (16)

<b>Huisvesting</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening</b>	<b>Begroting</b>
	<b>2013</b>	<b>2013</b>
Afschrijvingen	112.273	125.267
Energie	40.186	40.557
Huren, pachten en lease	61.256	56.925
Duurzame goederen	7.678	14.042
Overige zaken en diensten	108.707	118.955
Toevoeging aan voorzieningen	-139	-
<b>Totaal</b>	<b>329.961</b>	<b>355.746</b>

De huisvestingslasten zijn € 25 miljoen lager dan in de begroting. Voor € 13 miljoen betreft dit de afschrijvingen op casco en installaties. In afwachting van het Strategisch Huisvestingsplan is terughoudend geïnvesteerd, wat blijkt uit een lager uitvallend investeringsvolume in 2013, maar ook eerdere jaren. Hiernaast resulteert het nog niet besteden van beschikbare transitiegelden voor de realisatie van de businesscase Huisvesting in € 13 miljoen lagere lasten. In de begroting 2014-2018 is hiermee rekening gehouden en zijn deze uitgestelde uitgaven opnieuw begroot.

## Vervoer (17)

<b>Vervoer</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening</b>	<b>Begroting</b>
	<b>2013</b>	<b>2013</b>
Afschrijvingen	79.816	79.541
Boekwinst activa	-3.466	-
Brandstof	39.567	37.472
Huren en lease	16.457	19.741
Duurzame goederen	2.736	1.239
Overige zaken en diensten	56.917	50.261
<b>Totaal</b>	<b>192.027</b>	<b>188.254</b>

De lasten voor vervoermiddelen zijn bijna € 4 miljoen hoger dan in de begroting was voorzien. Dit betreft onder andere € 2 miljoen hogere brandstofkosten, veroorzaakt door gestegen prijzen. Hiernaast is boekwinst gerealiseerd op de verkoop van te vervangen voertuigen, die economisch reeds volledig afgeschreven waren.

## Verbindingen en automatisering (18)

<b>Verbinding en automatisering</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening</b>	<b>Begroting</b>
	<b>2013</b>	<b>2013</b>
Afschrijvingen	52.549	100.400
Boekverlies activa	-340	-
Huren en lease	453	4.093
Duurzame goederen	16.646	26.306
Overige zaken en diensten	270.966	254.631
Toevoeging aan voorzieningen	93	-
<b>Totaal</b>	<b>340.367</b>	<b>385.430</b>

De kosten voor Verbindingen en Automatisering zijn € 45 miljoen lager dan begroot. Voor een groot deel betreft dit lagere afschrijvingslasten als gevolg van het toepassen van de MRFB in de realisatie. Er is een relatie met de personele kosten, waarin de dekking was voorzien voor de uren van eigen medewerkers die in de begroting als investering werden beschouwd.

Verder houden de lagere afschrijvingen verband met beperktere investeringen in de jaren 2012 en 2013.

Verder vallen de onder Verbindingen en Automatisering opgenomen meerkosten voor het BAVP lager uit, door voornamelijk een beperktere inzet van werkpakketten (uitbesteed werk). Dit als gevolg van de langere doorlooptijd van het aantrekken van extra capaciteit.

In 2013 is additionele ICT-dienstverlening aan ketenpartners gerealiseerd. De inkoopwaarde van deze omzet zorgt binnen de categorie Verbindingen en Automatisering voor extra kosten. Hier tegenover worden ook extra bijdragen ontvangen, waardoor dit per saldo resultaatneutraal is.

Verder zijn in 2013 extra kosten gemaakt inzake 112-dienstverlening en voor het project ODIN. Ter compensatie van de kosten voor ODIN is de daarvoor verstrekte rijksbijdrage aangewend.

### Geweldmiddelen en uitrusting (19)

<b>Geweldmiddelen en uitrusting</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening</b>	<b>Begroting</b>
	<b>2013</b>	<b>2013</b>
Afschrijvingen	1.427	3.975
Duurzame goederen	3.495	4.246
Overige zaken en diensten	36.517	40.435
<b>Totaal</b>	<b>41.439</b>	<b>48.656</b>

De lasten voor geweldmiddelen en uitrusting zijn ruim € 7 miljoen lager dan in de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door € 2 miljoen niet-begrote baten voor leveringen aan de Politieacademie. De lagere afschrijvingen zijn het gevolg het toepassen van de MRFB in de realisatie. Binnen deze regelgeving wordt niet meer afgeschreven op wapens.

### Operationeel (20)

<b>Operationeel</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening</b>	<b>Begroting</b>
	<b>2013</b>	<b>2013</b>
Afschrijvingen	14.234	15.050
Boekverlies activa	25	-
Huren en lease	1.401	185
Duurzame goederen	5.378	2.588
Overige zaken en diensten	81.646	82.755
<b>Totaal</b>	<b>102.684</b>	<b>100.578</b>

De operationele lasten en baten betreffen met name lasten verband houdende met opsporing, tolken, in beslag genomen goederen, arrestanten en dienstreizen. Ten opzichte van de begroting is er per saldo € 2 miljoen meer lasten gerealiseerd. Hogere lasten zijn er bij de aanschaf van duurzame goederen: als gevolg van het toepassen van de MRFB in de realisatie is minder aan goederen geactiveerd, maar onder duurzame goederen verantwoord.

## Beheer (21)

<b>Beheer</b>		
<b>Bedragen x € 1.000</b>		
	<b>Jaarrekening</b>	<b>Begroting</b>
	<b>2013</b>	<b>2013</b>
Afschrijvingen	324	626
Huren en lease	6.267	4.912
Duurzame goederen	465	537
Overige zaken en diensten	99.365	119.279
Toevoeging aan voorzieningen	409	-
<b>Totaal</b>	<b>106.830</b>	<b>125.354</b>

De beheerkosten zijn € 19 miljoen lager dan de begroting. In de bestedingsplannen van de politiechefs en stafdirecteuren zijn binnen deze categorie maatregelen opgenomen die het niet realiseren van de taakstellingen op overwerk en inhuur personeel grotendeels compenseren. Verder zijn de bestedingen met betrekking tot programma's en projecten doorgeschoven naar komende jaren.

### Specificatie accountantshonoraria

<b>Honoraria 2013 PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.</b>			
<b>Bedragen x € 1.000</b>			
	<b>Accountants</b>	<b>Overige</b>	<b>Totaal</b>
	<b>PwC</b>	<b>netwerk PwC</b>	<b>PwC</b>
Controle van de jaarrekening	498	-	498
Andere controle werkzaamheden	162	272	434
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	423	423
<b>Totaal</b>	<b>660</b>	<b>695</b>	<b>1.355</b>



## 2.7 Toelichting op de treasury

### Toelichting op de kasstroom

In het jaar 2013 is er per saldo een nagenoeg neutrale kasstroom geweest. Hieronder volgt de toelichting per activiteit.

#### **Kasstroom operationele activiteiten**

Ondanks het negatieve exploitatieresultaat in 2013 en de onttrekkingen aan de voorzieningen voor Inkoop Max en FLO is er een positieve kasstroom ten aanzien van de operationele activiteiten. Dit wordt veroorzaakt door het volume aan afschrijvingen en de positieve mutatie op het werkkapitaal. Door onder andere ontvangen (rijks)bijdragen niet volledig te besteden, is er geld in kas gebleven.

#### **Kasstroom investeringsactiviteiten**

De negatieve kasstroom ten aanzien van de investeringsactiviteiten betreft voornamelijk de investeringen die in 2013 zijn gedaan.

#### **Kasstroom financieringsactiviteiten**

De negatieve kasstroom ten aanzien van de financieringsactiviteiten betreft de aflossing in 2013 op de langlopende leningen. Er zijn geen nieuwe leningen aangetrokken.

### Treasurystatuut

De realisatie van de opgenomen doelstellingen in het Treasurystatuut is per doelstelling als volgt:

- Het in de tijd optimaal afstemmen van de beschikbare middelen aan de financierings- en liquiditeitsbehoefte:  
Op basis van de ontwerpbegroting is een liquiditeitsprognose opgesteld voor het boekjaar 2013. De overtollige liquide middelen zijn conform de voorschriften in depot uitgezet en vrijgevallen op het moment van noodzakelijke beschikbaarheid.
- Het beschermen van de politie tegen financiële risico's, zoals renterisico en liquiditeitsrisico:  
Gedurende het boekjaar 2013 was er een lage rentestand. Echter, het vervroegd aflossen van lopende leningen had in verband met een hoge boeterente geen positief effect op de betaalde rente.  
De beschikbare liquiditeit is in 2013 gedaald. Het boekjaar 2013 kent echter geen liquiditeitstekort. Hierdoor was het aangaan van nieuwe langlopende leningen niet van toepassing.
- Het minimaliseren van de in- en externe verwerkingskosten bij het beheren van de geldstromen en de financiële posities:  
Het jaar 2013 heeft zich voornamelijk gekenmerkt door het inzichtelijk maken van de geldstromen. Daarnaast worden de administraties van de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN geleidelijk geüniformeerd en geïntegreerd. De crediteuren- en salarisbetalingen lopen in toenemende mate over de centrale bankrekening van de financiële administratie. Daarnaast is in 2013 de treasuryfunctie volledig geïntegreerd.
- Een doelmatig rekeningen- en rekeningen-courantbeheer:  
Na inventarisatie is een start gemaakt met, waar mogelijk, het opheffen van de 225 decentrale bankrekeningen.

## Regeling financieel beheer politie

In artikel 19, lid 1 is opgenomen dat de politie deelneemt aan het schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën. In lid 2 is de rekening-courantkredietlimiet van € 250 miljoen opgenomen. In lid 3 is vastgelegd dat de begroting een financieringsparagraaf met daarin opgenomen een investeringsplan bevat, waarin de leenbehoefte voor dat jaar en meerjarig is onderbouwd. In lid 4 is opgenomen dat leningen alleen mogen worden aangegaan voor investeringen in vaste activa, voor zover deze onderdeel uitmaken van het investeringsplan, bedoeld in lid 3. In lid 5 is vastgelegd dat de politie gebruikmaakt van het door de minister vastgestelde Treasurystatuut.

De politie neemt deel aan het schatkistbankieren, waarbij de bankrekeningen dagelijks worden afgeroomd naar de rekening-courantrekening van de politie bij het Ministerie van Financiën. In 2013 heeft de politie enkele dagen een maximaal rekening-courantkrediet van € 155 miljoen gekend. Er zijn in 2013 geen nieuwe leningen aangegaan. Het Treasurystatuut Politie is op 22 november 2013 in de Staatscourant gepubliceerd onder nummer 32504.

## 2.8 Bedrijfsvoeringsparagraaf

### Algemeen

De minister van Veiligheid en Justitie heeft op 1 november 2013 het controleprotocol voor de jaarrekening van de politie vastgesteld. Dit controleprotocol werkt terug tot en met 1 januari 2013. In het controleprotocol is het van toepassing zijnde normenkader opgenomen, alsmede de toleranties ten aanzien van de bepaling van fouten en onzekerheden en de rapportagetoleranties. De politie verantwoordt zich in deze bedrijfsvoeringsparagraaf over de financiële rechtmatigheid, het financieel en materieel beheer en overige aspecten van de bedrijfsvoering. Bekende afwijkingen die boven de rapportagetoleranties uitkomen, zijn in deze bedrijfsvoeringsparagraaf verantwoord.

In 2012 is vanuit een 'kwartiermakersorganisatie' gewerkt aan de inrichting van de nationale politie. Dit heeft geleid tot het Inrichtingsplan nationale politie. Met ingang van 1 januari 2013 zijn de 26 voormalige korpsen en de vtsPN overgegaan naar de nationale politie, die bestaat uit één korps met tien regionale eenheden en de Landelijke Eenheid. Gezien het feit dat de personele reorganisatie nog niet is afgerond hebben in 2013, de in opbouw verkerende bedrijfsvoeringsafdelingen zoals opgenomen in het Inrichtingsplan nationale politie gewerkt op basis van 'hulpstructuren'. Het realisatieplan voor de vorming van het Politiedienstencentrum (PDC) en de stafdirecties bevat de stappen om in 2017 volledig conform de nieuwe inrichting met het PDC en de bedrijfsvoeringsdirecties te werken.

In 2013 is de interne beheersing van de bedrijfsvoeringsprocessen en het hiervoor ingerichte risicomanagement in eerste aanleg nog grotendeels voortgezet op de wijze die van toepassing was vóór de samenvoeging van de voormalige organisaties tot de nationale politie. Diverse bedrijfsvoeringsprocessen worden in de periode 2013-2017 fasegewijs omgebogen met de reorganisatie en centralisatie van administraties en bijbehorende bedrijfsvoeringsprocessen.

Als belangrijk sturingsinstrument voor de bedrijfsvoering is in 2013 de risicoanalyse gehanteerd. Deze risicoanalyse is begin 2013 uitgevoerd. Na weging zijn van de geïnventariseerde risico's door de korpsleiding risico's geprioriteerd, als zijnde de op dat moment belangrijkste risico's binnen de bedrijfsvoering van de politie. Halverwege 2013 zijn deze risico's aangevuld met risico's ten gevolge van de splitsing in beleid en uitvoering en de uitkomsten van het rapport 'Risicoanalyse ICT-domein'. Over de ontwikkeling en de beheersing van de risico's is gedurende het jaar periodiek gerapporteerd aan de korpsleiding. Er zijn in 2013 geen incidenten vastgesteld op het vlak van deze risico's die een vermelding in de bedrijfsvoeringsparagraaf rechtvaardigen. In 2014 vindt een herijking plaats van de geïdentificeerde risico's en een herijking van het hieraan ten grondslag liggende risicomanagement.

Naast de insteek vanuit de risicoanalyse is in 2013 planmatig het bestaan en de werking van de kritische interne beheersingsmaatregelen in haar systemen en processen gedurende het boekjaar en met de jaarafsluiting getoetst. Van de aanbevelingen en bevindingen uit de audits zijn in 2013 rapportages opgemaakt, die het management ondersteunen bij de verbetering van de interne beheersing. Daarnaast is op basis van de vastgestelde normen uit het controleprotocol in de periode december 2013 tot en met maart 2014 een aanvullende toets georganiseerd op de financiële

rechtmatigheid van de personele kosten, de inkoop en aanbestedingen, de bijzondere (rijks)bijdragen en het treasurybeheer. Waar uit deze aanvullende toets bleek dat een en ander niet aan te stellen eisen voldeed, zijn deze waarnemingen in de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen.

## Rechtmatigheid

### Algemeen

Onder rechtmatigheid wordt in de bedrijfsvoeringsparagraaf de comptabele rechtmatigheid verstaan, oftewel het in overeenstemming zijn met de begroting en met de regelingen zoals opgenomen in het kader financiële rechtmatigheid van het controleprotocol 2013.

Dit geldt conform het controleprotocol uitsluitend voor zover deze regelingen de uitkomst van de in de jaarrekening opgenomen financiële transacties beïnvloeden.

### Inkopen

De kwartiermakersorganisatie heeft in 2012 gewerkt aan de inrichting van de landelijke inkooporganisatie van de nationale politie (i.o.). Voor het planmatig en beheerst op orde brengen van de inkoopfunctie van de nationale politie is een eerste stappenplan vastgesteld. Op basis van dit stappenplan is onder meer gewerkt aan het centraal inrichten en organiseren van de inkoopfunctie en de formulering van landelijk beleid ten aanzien van de uitvoering van de inkooptaak. Eind 2012 is begonnen met de overdracht van inkooptaken van de vtsPN en de korpsen naar de landelijke inkooporganisatie.

Om te komen tot rechtmatige inkoop is in afstemming met het Ministerie van VenJ een coherent plan van aanpak (op hoofdlijnen) ontwikkeld dat op 10 juni 2013 is vastgesteld door de korpsleiding. Doelstelling van het plan is om fasegewijs ultimo 2017 een situatie te bereiken waarin de omvang van de rechtmatigheid betreffende de inkoop van producten en diensten is geborgd binnen de rapportagetolerantiegrens voor financiële rechtmatigheid van ca € 50 miljoen. Het plan is tevens gericht op een verdere professionalisering van de inkoopfunctie. Beoordeling of het huidige plan van aanpak bijstelling behoeft vindt momenteel plaats.

Om inzicht te krijgen in de omvang van de onrechtmatigheid van inkopen in 2013, is op basis van de administratie een opstelling gemaakt van alle betalingen per leverancier gerelateerd aan inkopen in 2013. Deze betalingen zijn vervolgens beoordeeld op rechtmatigheid, waarbij voor de leveranciers met een inkoopvolume boven de € 200.000 – de Europese aanbestedingsgrens - een onderzoek is ingesteld naar de onderliggende documentatie. De toetsing van deze elementen is centraal georganiseerd en decentraal uitgevoerd op basis van de aanbestedingswet 2012 en de interne richtlijnen die met de controlerende accountant zijn afgestemd. De decentrale toetsing is begeleid en gecontroleerd door interne juristen. Aansluitend op decentrale toetsing heeft een centrale uniforme toetsing plaatsgevonden. Vervolgens zijn de toetsuitslagen geconsolideerd op nationaal niveau en intern gecontroleerd.

Naast de toets zoals vastgelegd in de 'Notitie nationale toets rechtmatigheid inkopen', die is gericht op leveranciers met een inkoopvolume groter dan € 200.000, is een aanvullende analyse uitgevoerd op inkopen bij leveranciers onder de € 200.000. Uit deze beoordeling blijkt dat in deze categorie verhoudingsgewijs voor een hoger bedrag aan onrechtmatige inkopen heeft plaatsgevonden. Dit wordt met name veroorzaakt door schaalvergroting ten gevolge van de vorming van de nationale politie, waardoor de aanbestedingsdrempel eerder wordt bereikt dan in de voormalige organisaties. Ter vergelijking: in een voormalig korps was aanbesteding pas boven € 200.000 aan de orde, terwijl deze norm nu voor het gehele korps de grens is. Vertaald naar de voormalige organisaties betekent dat een normbedrag voor aanbesteding van € 7.500. Daarnaast is het zo dat inspanningen op het gebied van Europees aanbesteden historisch vooral op de grote contacten gericht is geweest. De verhouding tussen inspanning en mate waarin dit invloed heeft op de rechtmatigheid, betekent dat deze lijn de komende jaren moet worden voortgezet. De tijd en de capaciteit van de organisatie om volledig aan de eisen voor Europees aanbesteden te voldoen was in 2013 onvoldoende beschikbaar. Deze problematiek is in voorgenoemde plan van aanpak geadresseerd. Ook bleef een bepaalde mate van inkoop zonder Europees aanbesteden noodzakelijk om continuïteit in de politiezorg te kunnen blijven waarborgen.

In de volgende tabel is het resultaat van de beoordeling op de rechtmatigheid van inkoop weergegeven:

		x € 1mln		
	Aantal leveranciers	Geanalyseerde financiële stroom	Vallende onder regime aanbestedingen	Onrechtmatige inkoop
leveranciers > € 200.000	649	2.152	1.174	130
leveranciers < € 200.000	30.894		189	83
Totaal:		2.152	1.363	213

De totale kosten en corresponderende bijdrage van de politie over 2013 bedraagt € 5 miljard.

De omvang van de in de jaarrekening gerapporteerde onrechtmatige inkoop in de voormalige politieorganisaties over 2012 bedroeg in totaal circa € 107 miljoen. Voor 2013 is de verantwoorde onrechtmatigheid anders samengesteld en ook daarom slechts deels vergelijkbaar met 2012 en alleen voor de nu gesignaleerde onrechtmatigheid van grote contracten ad € 130 miljoen. Daarnaast leidt de opgetreden schaalvergroting tot een extra onrechtmatigheid. Op basis van de rechtmatigheidsanalyse inkoop voor de jaarrekening 2013 worden aanbevelingen geformuleerd. Deze aanbevelingen zijn gericht op verbetering van het inkoopplan, waarvan de effecten op termijn merkbaar worden. Indien het voor het bereiken van de doelstelling op rechtmatigheid van het inkoopplan noodzakelijk is, worden de in 2013 ingerichte hulpstructuren voor de komende jaren geconsolideerd en geborgd.

### Personeelsuitgaven

In 2013 is in de personeels- en salarisadministraties gewerkt vanuit de in de inleiding genoemde 'hulpstructuren'. De bedrijfsprocessen met betrekking tot de salarisadministraties zijn hierbij in grote lijnen ongewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar. De administraties zijn gevoerd in de voormalige organisaties en met een gelijk niveau van beheersingsmaatregelen in de lijnorganisatie. In voorgaande jaren zijn geen financiële onrechtmatigheden gerapporteerd.

Voor 2013 heeft extra inzet plaatsgevonden op de interne centrale toets op onrechtmatigheden. Deze verbijzonderde interne controle heeft zich met name gericht op wijzigingen in wet- en regelgeving ten opzichte van voorgaand boekjaar. Daarnaast zijn over 2013 Third Party Mededelingen (extern auditrapport op de geautomatiseerde salarisverwerking) afgegeven, waarbij een niet geheel positief oordeel is afgegeven over de betrouwbaarheid en continuïteit van de gegevensverwerking. Door aanvullende maatregelen is voor jaarrekeningdoeleinden voldoende onderbouwing vastgesteld. Bevindingen uit de interne analyse worden ingebed in de 'hulpstructuren' totdat deze door de nieuwe, staande organisatie worden opgevangen.

### Bijdragen

In de periode vóór 2013 was sprake van veel verschillende (rijks)bijdragen bij de voormalige organisaties. Deze (rijks)bijdragen worden met de vorming van de nationale politie sterk teruggedrongen tot slechts enkele. De bestendige gedragslijn met betrekking tot aanvragen voor middelen van voor 2013 is dat deze via 'going concern' worden afgewikkeld. Voor zover wordt voldaan aan eventuele voorwaarden zijn deze middelen rechtmatig. In 2013 zijn door de politie enkele aanvragen voor middelen gedaan, die in lijn zijn met de gekozen lijn uit het verleden. Aansluiting op de nieuwe regelgeving roept vragen op of geheel helder is of deze aanvragen volledig als bijdragen gekwalificeerd kunnen worden. In 2014 zal de interpretatie van deze begrippen in afstemming met het Ministerie van VenJ nader worden gepreciseerd.

## Treasury

De minister van VenJ heeft op 1 november 2013, als nadere uitwerking van artikel 19 van de Regeling financieel beheer politie, het Treasurystatuut van de politie vastgesteld. De regeling werkt terug tot en met 1 januari 2013. Voor de bepalingen in het Treasurystatuut, met een werking voor de financiële rechtmatigheid, heeft de politie getoetst of deze zijn vertaald naar de benodigde administratieve organisatie en de bijbehorende interne beheersingsmaatregelen. Door de terugwerkende kracht van het Treasurystatuut heeft naleving hiervan in de tijd niet volledig kunnen plaatsvinden. De geconstateerde afwijkingen worden na evaluatie van de bevindingen bij de jaarrekening ingebed in de 'hulpstructuren' en de nieuwe organisatie. In 2013 zijn afwijkingen geconstateerd ten opzichte van het maximale kassaldo per eenheid. Doordat contant geïnde boetes ook kasgeld betreft, is het niet mogelijk gebleken het saldo per eenheid onder het maximum van het Treasurystatuut te houden. Daarnaast is het proces met betrekking tot de herstructurering van het bankenverkeer nog niet afgerond en dienen de creditcards te worden ingericht conform het statuut. Het Treasurystatuut is in die zin niet op alle onderdelen nageleefd. Uit de uitgevoerde toetsingswerkzaamheden zijn geen materiële fouten en onzekerheden op de rechtmatigheid van de geldstromen van de politie geconstateerd.

## Financieel en materieel beheer

### Financieel beheer

De financiële administratie van de nationale politie bestond in 2013 voor een groot deel nog uit de 27 financiële, HRM- en salarisadministraties van de voormalige organisaties, aangevuld met één centrale financiële administratie. In deze centrale financiële administratie is aanvankelijk alleen de Korpsstaf opgenomen. In de loop van 2013 zijn eerste stappen gezet op het gebied van harmonisatie. Hiervoor is onder meer een 'accounting manual' vastgesteld. Deze handleiding is van toepassing op alle financiële administraties van de politie. Hiermee wordt eenduidigheid in de administratieve verwerking bereikt, om zodoende de consolidatie op effectieve en efficiënte wijze vorm te geven. Stapsgewijs tot 1 januari 2017 worden de financiële administraties van de voormalige korpsen ingerold in de centrale administratie van de nationale politie. Vanaf 2015 gaan de HRM- en de salarisadministraties over naar één centrale administratie. Tot die tijd worden de oude administraties gehandhaafd.

In opdracht van het Ministerie van VenJ en de politie is door een extern adviesbureau een 'nulmeting financieel beheer' uitgevoerd. Het rapport geeft een goed inzicht in de grote afwijkingen in de vorm en procesuitvoering tussen de voormalige korpsen, en schetst dat al veel werk is verricht. Het onderschrijft ook dat er nog het nodige moet gebeuren. Dit is logisch, gezien het korte bestaan van het korps, waarbij tegelijkertijd sprake is van werkzaamheden voor de 'going concern' en voor de bouw van één korps waarin 27 organisaties worden samengevoegd. De belangrijkste aandachtspunten richten zich op versterkende maatregelen op het gebied van control en interne beheersing. Hierbij valt te denken aan de verbinding tussen de ontwikkelingen van de 'kolommen' Financiën, HRM, Facility Management en Informatievoorziening op het gebied van bestedingen, businessplannen en het inbedden van de structuur van de financiële verslaggeving en de daaraan ten grondslag liggende administraties. De adviezen worden na prioritering ten uitvoer gebracht. De prioritering in de adviezen wordt in afstemming met het Ministerie van VenJ gemaakt.

### Materieel beheer

Ten behoeve van de bedrijfsvoering maakt de politie gebruik van diverse (strategische) bedrijfsmiddelen. De politie acht het van belang vanuit de optiek van

- bedrijfsmatig handelen
- bewaking van aanwezigheid van strategisch of operationeel essentiële activa

een correcte en adequate administratie en registratie te voeren. Na de inwerkingtreding van de Politiewet op 1 januari 2013 wordt volgens realisatieplannen gefaseerd invulling gegeven aan de daadwerkelijke, eenduidige inrichting en werking van de nationale politie. Daartoe wordt binnen het financiële en het facilitaire proces invulling gegeven aan respectievelijk de inrichting van één landelijk financieel systeem en één landelijk facilitymanagementsysteem. Tot die tijd wordt door middel van de zogenaamde 'hulpstructuur' leiding gegeven aan de voormalige 27 regionale facilitaire afdelingen.

Daadwerkelijke fysieke registratie van de middelen heeft in 2013, conform voorgaande jaren, plaatsgevonden in de registratiesystemen van de oude organisaties en op basis van de door hen gehanteerde uitgangspunten en keuzes.

Gezien het landelijke strategisch belang heeft in 2013 specifiek uitvraag en controle plaatsgevonden voor bedrijfsmiddelen, huisvesting, vervoer, dienstwapen en ICT. Ten behoeve van het Strategisch Huisvestingsplan wordt door een extern bureau een centrale huisvestingsdatabase opgesteld. Voor wat betreft de voertuigen is, onder andere als gevolg van het centraal aanbesteden van het voertuigonderhoud, het voertuigbestand in kaart gebracht. In 2013 is gestart met de aanschaf en ingebruikname van een nieuw dienstwapen. De nieuwe dienstwapens zijn voorzien van coderingen die geregistreerd staan in een landelijke database. Uitgifte en inname van deze wapens worden geregistreerd en gecontroleerd.

In de komende jaren wordt de invoering en implementatie van centrale facilitaire registratiesystemen en procedures daaromtrent verder vormgegeven. Binnen de planning- en controlcyclus van Facility Management worden periodiek checks en audits op de werking van systemen en hierbij behorende procedures opgenomen.

### **Misbruik en oneigenlijk gebruik**

De politie vervult een cruciale rol bij de opsporing van strafbare feiten en de handhaving van de openbare orde in Nederland. Het politievak is een normdragend beroep: de samenleving moet kunnen vertrouwen op de integriteit van zowel het politiekorps als de politieambtenaren. Integriteit is daarom essentieel bij het vervullen van een functie als politieambtenaar bij de Nederlandse politie.

Ten behoeve van het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving zijn onder meer de volgende maatregelen getroffen: Nieuwe medewerkers leggen bij indiensttreding een eed of belofte af en worden voor hun aanstelling gescreend. Vaste medewerkers worden periodiek gescreend. Daarnaast zijn, bij de uitvoering van relevante bedrijfsvoeringsprocessen, maatregelen van interne controle, het vierogenprincipe en verbijzonderde interne controle ingericht en uitgevoerd.

Met betrekking tot de bekend zijnde incidenten zijn in 2013 disciplinaire onderzoeken uitgevoerd, en daar waar nodig zijn ook disciplinaire of andere strafmaatregelen genomen.

### **Overige**

Op basis van de beschikbare informatie zijn geen overige van belang zijnde tekortkomingen geconstateerd, die vermelding behoeven in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

## **3. Overige gegevens**

### **3.1 Gebeurtenissen na balansdatum**

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zijn op het in deze jaarrekening gepresenteerde resultaat en vermogen.

### **3.2 Verwerking saldo/resultaatbestemming**

Het jaar 2013 is afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van € 114 miljoen. Het negatieve exploitatieresultaat wordt ten laste gebracht van de reserves van de politie. Er wordt € 44 miljoen onttrokken aan de bestemmingreserve ICT. Conform de begroting wordt € 60 miljoen onttrokken aan de algemene reserve in verband met het niet doorbelasten van kosten voor evenementen. Hiernaast wordt, als gevolg van het negatieve exploitatieresultaat, additioneel € 10 miljoen aan de algemene reserve onttrokken.

### **3.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant**



## *Controleverklaring van de onafhankelijke accountant*

Aan Minister van Veiligheid en Justitie

Wij hebben de jaarrekening 2013 van de politie te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans en de gegevens ten aanzien van het vermogen per 31 december 2013, de exploitatierekening en het kasstroomoverzicht over 2013 en de financiële rechtmatigheidsverantwoording over 2013 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

### *Verantwoordelijkheid van korpschef*

De korpschef is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen, het resultaat, en de financiële rechtmatigheid getrouw weergeeft en wordt opgesteld in overeenstemming met de in Nederland geldende Regeling financieel beheer politie. De korpschef legt aan de Minister verantwoording af over de financiële rechtmatigheid en stelt in dat kader de financiële rechtmatigheidsverantwoording op die onderdeel uitmaakt van de bedrijfsvoeringsparagraaf. De bedrijfsvoeringsparagraaf maakt onderdeel uit van de jaarrekening waarop de accountant zijn controlewerkzaamheden baseert.

De korpschef is tevens verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

De korpschef is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als hij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die WNT-eisen van financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

### *Verantwoordelijkheid van de accountant*

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol voor de jaarrekening politie en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

---

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Prinses Margrietplantsoen 46, 2595 BR Den Haag, Postbus 30715, 2500 GS Den Haag  
T: 088 792 00 70, F: 088 792 95 20, [www.pwc.nl](http://www.pwc.nl)*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op [www.pwc.nl](http://www.pwc.nl) treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.



Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de politie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte WNT-eisen van financiële rechtmatigheid en van de redelijkheid van de door de korpschef gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

### *Oordeel*

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de politie per 31 december 2013 en van het resultaat en van de financiële rechtmatigheid over 2013 in overeenstemming met de Regeling financieel beheer politie. Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

### *Benadrukking van de financiële rechtmatigheidsverantwoording*

Wij vestigen de aandacht op de financiële rechtmatigheidsverantwoording in de bedrijfsvoeringparagraaf in de jaarrekening (blz. 41 e.v.), waarin de bevindingen betreffende de financiële rechtmatigheid nader uiteengezet zijn. Hieruit is af te leiden dat op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, voor zover in het controleprotocol politie toetsing wordt verlangd, voor € 213.000.000 aan bestedingen onrechtmatig zijn aangemerkt. De rechtmatigheidsfout betreft het niet voldoen aan de aanbestedingsregels zoals opgenomen in het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten .

Dit doet geen afbreuk aan ons oordeel omtrent het getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2013.

Den Haag, 5 mei 2014  
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: M. van Ginkel RA

# Bijlagen

## Bijlage I: Staat van overdrachten en bestedingen (rijks)bijdragen

Staat van overdrachten en bestedingen van (rijks)bijdragen							
Bedragen x € 1.000							
Kenmerk	Onderwerp	Saldo per 1-1-2013	Ontvangen in boekjaar	Totaal beschikbaar	Besteed in het boekjaar	Restitutie	Saldo per 31-12-2013
toekenningsbrief		a	b	c (=a+b)	d	e	f (=c-d-e)
<b>Algemene bijdrage V&amp;J</b>							
		-	4.607.607	4.607.607	4.607.607	-	-
JA 2013/JA 2014/add. JA 2014	Algemene bijdrage VenJ	-	4.607.607	4.607.607	4.607.607	-	-
<b>Bijzondere bijdragen V&amp;J</b>							
		64.355	226.800	291.154	187.144	-	104.010
JA 2013	AOE	-	23.248	23.248	22.048	-	1.200
JA 2013	Bewaken en Beveiligen landelijk team	-	2.200	2.200	2.200	-	-
JA 2013	Bewaken en Beveiligen regionaal	-	33.914	33.914	33.613	-	301
JA 2013	CIV	-	489	489	489	-	-
JA 2013 & voormalige korpsen & nabet. 2013	Cybercrime	11.623	16.560	28.183	5.856	-	22.327
JA 2013	DSI	-	14.238	14.238	14.238	-	-
voormalige korpsen	DSI (incl. Atlas)	2.449	611	3.060	1.618	-	1.442
JA 2013	Europees Informatiesysteem (EIS)	-	759	759	759	-	-
JA 2013	FEC (Financieel Expertise Centrum)	-	1.062	1.062	1.062	-	-
voormalige korpsen	FIU - BES	8	112	120	120	-	-
JA 2013	FIU	-	5.195	5.195	5.174	-	21
JA 2013 & voormalige korpsen	FIU (incl. NFI/Inmotion)	617	112	729	585	-	144
JA 2013	GROTS	-	4.358	4.358	4.358	-	-
JA 2013	High Tech Crime (Cybercrime)	-	4.037	4.037	3.650	-	387
JA 2013	Internationale rechtshulp	-	3.648	3.648	3.162	-	486
JA 2013	NL Demonstraties	-	4.610	4.610	4.610	-	-
JA 2013	NL Demonstraties	-	9.937	9.937	9.937	-	-
JA 2013	Parketpolitie	-	868	868	868	-	-
JA 2013	Pilot E-call	-	130	130	130	-	-
JA 2013	Prog. Antwoord op geweld	-	722	722	265	-	457
JA 2013	Verdrag van Prüm	-	656	656	526	-	130
JA 2013	Zeehaven Amsterdam	-	1.802	1.802	1.802	-	-
JA 2013	Zeehaven Rotterdam	-	30.437	30.437	30.437	-	-
JA 2013 & voormalige korpsen	Vorming Nationale Politie	9.181	30.713	39.894	13.642	-	26.252
JA 2014	Vorming PDC	-	25.000	25.000	-	-	25.000
JA 2014	Dierenpolitie	-	1.300	1.300	1.100	-	200
JA 2014	Eergerelateerd geweld	-	1.400	1.400	1.294	-	106
add. JA 2014	Beheer ID-module	-	1.400	1.400	1.217	-	183
add. JA 2014	Frontoffice-Backoffice (FoBo 2013)	-	956	956	-	-	956
add. JA 2014	MEOS fase II	-	2.575	2.575	1.906	-	669
add. JA 2014	Programmabureau Intelligence	-	500	500	291	-	209
add. JA 2014	Weerbaarheid/24-uurs Loket Suicideaanpak	-	1.174	1.174	1.174	-	-
nabet. 2013	Bijdrage groot materieel	-	1.035	1.035	-	-	1.035
nabet. 2013	Frontoffice-Backoffice (FoBo 2012)	-	828	828	-	-	828
nabet. 2013	LCIO 2011	-	73	73	-	-	73
nabet. 2013	Pilot FOBO	-	50	50	-	-	50
nabet. 2013	Pilot ALV (adm. lastenverlichting)	-	410	410	115	-	295
voormalige korpsen	Balansposten voormalige korpsen	40.477	318	40.159	18.900	-	21.260
<b>Overige bijzondere bijdragen VenJ</b>							
		80.602	200.394	280.996	202.278	5.904	72.814
JA 2013	Coördinatie uitzendingen	-	427	427	-	-	427
JA 2014 & add. JA 2014	Team Verkeershandhaving	-	49.300	49.300	48.787	-	514
JA 2013 & voormalige korpsen	C2000 (incl. ODIN)	20.336	91.600	111.936	89.633	-	22.303
JA 2014	Burgernet	-	2.474	2.474	2.437	-	37
JA 2014 & voormalige korpsen & nabet. 2013	Beheerkosten Politieonderwijsraad (POR)	157	790	947	790	-	157
JA 2014	Financial Intelligence Unit	-	-	-	-	-	-
JA 2014	GMS	-	1.768	1.768	1.432	-	336
JA 2014	Landenprogramma's	-	1.000	1.000	11	-	989
voormalige korpsen	Landenprogramma's	1.600	165	1.764	328	-	1.436
JA 2014 & voormalige korpsen	Programma Afpakken	7.037	7.036	14.073	7.379	-	6.694
JA 2014	Uitzendingen	123	7.400	7.277	6.867	-	410
add. JA 2014	Amber Alert	-	1.191	1.191	1.060	-	131
add. JA 2014	Live View	-	691	691	691	-	-
add. JA 2014	Nuclear Security Summit (NSS)	-	5.493	5.493	1.252	-	4.241
add. JA 2014	ZSM	15	500	484	391	-	94
nabet. 2013	Aanpak heling	-	50	50	-	-	50
nabet. 2013	Congres huiselijk geweld	-	40	40	-	-	40
nabet. 2013	Liaisons Roemenië en MAOC-N	-	147	147	118	-	29
nabet. 2013	Onkosten Caribisch NL en Aruba	-	372	372	372	-	-
nabet. 2013	Pilot herstelbemiddeling	-	188	188	-	-	188
nabet. 2013	Tetraned	-	3.000	3.000	-	-	3.000
nabet. 2013	Voetbalvolgsysteem	-	138	138	-	-	138
JA 2014 & voormalige korpsen & nabet. 2013	RST	1.806	13.726	15.532	14.711	-	822
voormalige korpsen	Balansposten voormalige korpsen	49.804	12.898	62.702	26.019	5.904	30.779
<b>Overige bijdragen (o.a. overige departementen, gemeenten en derden)</b>							
		7.517	24.619	32.136	28.130	1.367	5.373
voormalige korpsen	Balansposten voormalige korpsen	7.420	8.081	15.501	9.908	694	4.899
voormalige korpsen	SAOP	97	1.622	1.719	3.306	2.061	475
voormalige korpsen	Overige baten verwerkt als bijdragen	-	14.916	14.916	14.916	-	-
<b>Totaal (rijks)bijdragen</b>		<b>152.474</b>	<b>5.059.420</b>	<b>5.211.893</b>	<b>5.025.159</b>	<b>4.537</b>	<b>182.198</b>

## Bijlage II: Reorganisatiekosten

### Overzicht reorganisatiekosten in het jaar 2013

<b>Exploitatierekening (Reorganisatie - in 2013)</b> Bedragen x € 1.000		
	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
<b>Bijdragen</b>		
Bijdragen VenJ	13.640	50.100
Overige bijdragen	-	-
<b>Totaal bijdragen</b>	<b>13.640</b>	<b>50.100</b>
<b>Exploitatiekosten</b>		
Personeel	6.193	34.150
Rente	-	-
Opleiding en vorming	424	2.700
Huisvesting	2.413	9.000
Vervoer	3	-
Verbindingen en automatisering	222	-
Geweldmiddelen en uitrusting	-	-
Operationeel	62	-
Beheer	4.323	4.250
<b>Totaal exploitatiekosten</b>	<b>13.640</b>	<b>50.100</b>
<b>Resultaat uit normale bedrijfsvoering</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Buitengewone lasten</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Buitengewone baten</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Exploitatieresultaat</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

### Overzicht reorganisatiekosten over de looptijd van het programma

<b>Exploitatierekening (Reorganisatie - t/m 2013)</b> Bedragen x € 1.000			
	<b>Beschikbaar</b>	<b>Realisatie t/m 2013</b>	<b>Resterend</b>
<b>Onderwerp</b>			
Sociaal Statuut	145.500	-	145.500
Programmaorganisatie	40.000	30.433	9.567
Registratie, administratie, monitoring	4.500	-	4.500
Huisvesting	40.000	3.312	36.688
<b>Totaal</b>	<b>230.000</b>	<b>33.745</b>	<b>196.255</b>

### Toelichting

In het kader van de vorming van de nationale politie zijn reeds in het regeerakkoord Rutte I (2010) besparingen ingeboekt. De nationale politie is op 1 januari 2013 (Dag 1) van start gegaan. Tot en met 2012 zijn voorbereidingen getroffen om op Dag 1 een aantal aspecten gereed te hebben. Het inrichtingsplan voor de inrichting van de politie moet in 2017 zijn gerealiseerd. Vanaf Dag 1 staat de politie voor de uitdaging om de 27 oude organisaties te transformeren naar het inrichtingsplan.

Deze transformatie kost tijd en geld. Tijd om de bijna 62.000 fte's in te passen in functies binnen het LFNP en vervolgens binnen de nieuwe organisatie te plaatsen en vervolgens in te werken. Tevens moeten de bestaande werkprocessen worden geüniformeerd en omgevormd en moeten de diverse realisatieplannen en programma's worden geëffectueerd. Het aspect geld is nodig om de transformatiekosten te dekken die de komende jaren ontstaan tussen de situatie op Dag 1 en de toekomstige situatie. Vanuit het Ministerie van VenJ is hiervoor € 230 miljoen beschikbaar gesteld.

De feitelijke start van de reorganisatie wordt mede bepaald door de transformatie van alle huidige medewerkers naar functies in het (nieuwe) Landelijke Functiegebouw Nederlandse Politie (LFNP). Deze transformatie is de eerste stap in de personele reorganisatie. Gezien het aantal bedenkingen is in juni 2013 een landelijke taskforce ingesteld. De politie streeft ernaar om doorwerking van deze wijziging in de planning van de personele reorganisatie zo veel als mogelijk te beperken.

Naast de transformatie van personeel moeten tevens de operationele en ondersteunende processen binnen alle eenheden en de bedrijfsvoering op elkaar worden afgestemd. Ook dit brengt kosten met zich mee in het kader van de realisatie.

In de begroting is rekening gehouden met de te verwachten reorganisatiekosten. De kosten van het Sociaal Statuut bestaan onder meer uit vergoeding extra woon-werkverkeer, vertrekstimuleringspremies, loonsuppletie en kosten van outplacementtrajecten en omscholing voor een functie buiten de organisatie. De overige reorganisatiekosten bestaan uit extra tijdelijke huisvestingskosten in verband met de kosten van huisvesting van de korpsleiding en haar staf, alsmede die voor de geconcentreerde vestigingen van het op te bouwen Politiedienstencentrum (PDC). Naast extra tijdelijke huisvestingskosten zijn extra kosten voorzien voor:

- de vorming van het PDC;
- de vorming van tien regionale eenheden en de Landelijke Eenheid;
- de implementatie van de veertien strategische thema's, waaruit vervolgens tien programma's en projecten zijn bepaald, zoals het programma Administratieve Lastenverlichting.

De bestedingen in 2013 in het kader van de reorganisatie betreffen met name de uitvoering van de Veranderagenda. De budgetten zijn daarvoor in het voorjaar voor de jaren 2013 en 2014 vrijgegeven. De bestedingen in 2013 bedragen € 14 miljoen, wat lager is dan begroot. De belangrijkste factoren die van invloed zijn op de lagere bestedingen betreffen:

- Uitgangspunt begroting 2013: de begroting van de reorganisatiekosten 2013 is grotendeels gebaseerd op het betalingsritme van de rijksbijdragen voor de reorganisatie door het Ministerie van VenJ. Dit betalingsritme loopt vooruit op de feitelijke kosten.
- Personele reorganisatie: deze is onder invloed van de latere invoering van het LFNP in de planning gewijzigd. Er zijn tot op heden dan ook beperkt kosten ten behoeve van het Sociaal Statuut gemaakt.

De nog niet bestede rijksbijdragen worden ingezet in komende jaren.

## Bijlage III: Meerkosten Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie

### Overzicht meerkosten Aanvalsprogramma IV in het jaar 2013

<b>Exploitatierkening (BAVP - in 2013)</b> Bedragen x € 1.000		
	<b>Jaarrekening 2013</b>	<b>Begroting 2013</b>
<b>Bijdragen</b>		
Bijdragen VenJ	-	-
Overige bijdragen	-	-
<b>Totaal bijdragen</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Exploitatiekosten</b>		
Personeel	25.045	-
Rente	-	-
Opleiding en vorming	69	-
Huisvesting	26	-
Vervoer	-	-
Verbindingen en automatisering	18.088	35.434
Geweldmiddelen en uitrusting	-	-
Operationeel	3	-
Beheer	552	-
<b>Totaal exploitatiekosten</b>	<b>43.783</b>	<b>35.434</b>
<b>Resultaat uit normale bedrijfsvoering</b>	<b>-43.783</b>	<b>-35.434</b>
<b>Buitengewone lasten</b>	-	-
<b>Buitengewone baten</b>	-	-
<b>Exploitatieresultaat</b>	<b>-43.783</b>	<b>-35.434</b>

### Overzicht meerkosten Aanvalsprogramma IV over de looptijd van het programma

<b>Exploitatierkening (BAVP - t/m 2013)</b> Bedragen x € 1.000			
	<b>Beschikbaar</b>	<b>Realisatie t/m 2013</b>	<b>Resterend</b>
<b>Onderwerp</b>			
Bijgesteld Aanvalsprogramma IV	374.000	52.171	321.829
<b>Totaal</b>	<b>374.000</b>	<b>52.171</b>	<b>321.829</b>

### Toelichting

#### Financieel

In 2011 is het financiële kader voor het meerjarige programma vastgesteld op een totaal aan extra exploitatielasten in 2012 t/m 2017 van € 326 miljoen. Met de start van de nationale politie is de MRFB vastgesteld. Als gevolg van deze regelgeving stijgt de meerjarenbegroting naar € 374 miljoen voor deze meerkosten. Deze stijging betreft personele kosten voor projecten die nu geheel ten laste komen van de programmaperiode, waar zij voordien als afschrijvingslasten vanaf 2018 waren opgenomen. Deze afschrijvingslasten komen nu te vervallen, zodat er vanaf 2018 sprake is van extra besparingen. De toevoeging van € 48 miljoen aan het exploitatiebudget is daarmee budgetneutraal. Als gevolg van deze wijziging zijn er, ten opzichte van de begroting, kosten gerealiseerd in meerdere categorieën dan alleen Verbindingen en Automatisering en zijn deze in totaal hoger uitgevallen.



« waakzaam en dienstbaar »